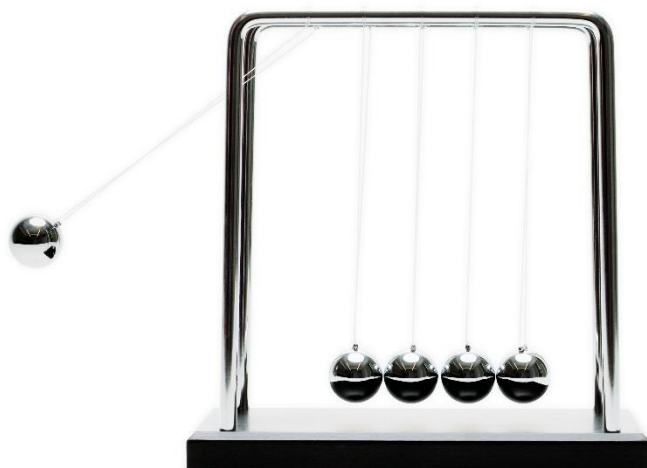

Evaluering | Utdanningsdirektoratet

Evaluering av tilskudd til opprettelse av Newtonrom

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Bakgrunn.....	4
1.2	Problemstillinger	4
1.3	Metodisk tilnærming.....	5
2	Newtonrom	6
2.1	Utvikling av Newtonrom-konseptet	6
2.2	Prosjektstøtte	7
2.2.1	Organisering av prosjektstøtten.....	7
2.2.2	Informasjon til målgruppen	7
2.2.3	Overordnede føringer	8
2.2.4	Søknadsbehandling og tildelingskriterier	9
2.3	Tildelingen av tilskudd.....	12
2.3.1	Tilskuddsmottakere.....	12
2.3.2	Bruk av tilskuddsmidler.....	15
2.3.3	Faser i etableringen av Newtonrom.....	17
2.3.4	Utfordringer ved etablering og drift av Newtonrom.....	18
2.3.5	Geografisk spredning av Newtonrom	19
2.3.6	Konseptutvikling og lokale investeringer	20
2.3.7	Tilskuddsbruk ved det enkelte Newtonrom.....	22
2.3.8	Samarbeid og eierskap til Newtonrom.....	23
2.4	Elever og skolars bruk av Newtonrom	24
2.5	Rapportering	28
3	Vurderinger av funn.....	30
3.1	I hvilken grad har tilskuddene lyktes med å bidra til opprettelsen av Newtonrom?	30
3.2	I hvilken grad har elever kunne benytte seg av Newtonrom opprettet på grunnlag av tilskuddene?.....	32
	Vedlegg: Statlige krav til tilskuddsforvaltning	33

Tabeller og figurer

Tabell 1 Oversikt over tilskuddsmidler fra Utdanningsdirektoratet til Newtonrom i perioden 2004-2011 fordelt på mottakere, i kroner.....	13
Tabell 2 Tildeling av midler til lokale Newtonrom 2006-2007. Kilde: FIRST Scandinavia	13
Tabell 3 Tilskudd til Newtonrom-prosjektet etter nedleggelse av Utviklingsavdelingen. Kilde: FIRST Scandinavia.	14
Tabell 4 Aktiviteter i Newtonrom 2004-2011. Kilde: FIRST Scandinavia og Utdanningsdirektoratet	16
Tabell 5 Status for Newtonrom etablert i perioden 2007-2014. Kilde: FIRST Scandinavia	17
Tabell 6 Antall Newtonrom i drift eller pilotering i 2014, fordelt etter fylkestilhørighet. Kilde: FIRST Scandinavia	19
Tabell 7 Oppsummering av hvordan tilskuddet er fordelt mellom de ulike mottakergruppene	20
Tabell 8 Oversikt over tildelinger til FIRST Scandinavia og bruk av disse midlene. Kilde: Tildelingsbrev fra Utdanningsdirektoratet og kommentarer/rapporter fra FIRST Scandinavia.	20
Tabell 9 Eierskap for Newtonrom. Kilde: FIRST Scandinavia.....	23
Figur 1 Eksempler fra fire lokale Newtonrom som viser tilskuddenes andel av total finansiering (prosent angir Utdanningsdirektoratets finansieringsandel). Newtonroms rapportering 2006.	22
Figur 2 Eierskap for Newtonrom. Kilde: FIRST Scandinavia	23
Figur 3 Oversikt over antall elever som har fått undervisning i Newton-rommene fra 2008/2009 frem til 2013/2014. Kilde: FIRST Scandinavia.....	25
Figur 4 Oversikt besøkende i Newtonrom fra skoleåret 2008/2009 til skoleåret 2013/2014, sortert etter fylke. Kilde: FIRST Scandinavia	25
Figur 5 Elever som har besøkt Newtonrom 2011. Kilde: Rapportering fra Newtonrom 2011. Kilde: Sammenstilling av besøkstall rapportert inn til Utdanningsdirektoratet fra hvert enkelt Newtonrom	26
Figur 6 Skoler innen samme kommune som har benyttet Newtonrom i 2011. Kilde: Rapportering fra Newtonrom for 2011.	27
Figur 7 Skoler fra andre kommuner som har benyttet Newtonrom i 2011. Kilde: Rapportering fra Newtonrom for 2011	27

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Evalueringen av tilskudd til Newtonrom er utarbeidet av Deloitte på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.¹ Bakgrunnen for evalueringen er at Utdanningsdirektoratet mellom 2004 og 2011 tildelte midler til utvikling og opprettelse av realfagskonseptet «Newtonrom». Deloitte har blitt bedt om å evaluere denne prosjektstøtteordningen, herunder oppnådde resultater.

Newtonrom er undervisningslokaler for grunnskoler og/eller videregående skoler med fokus på naturfag, matematikk og teknologi. Målet med Newtonrommene skal være å bidra til at elever får gode opplevelser med realfag og læring gjennom praktiske aktiviteter. Newtonrommene i Norge eies og driftes av kommuner, fylkeskommuner og næringsliv. Stiftelsen FIRST Scandinavia er konseptleverandør og har en sentral rolle i å støtte og koordinere etablering og drift av lokale Newtonrom.² Utdanningsdirektoratet har gitt tilskudd til Newtonrom direkte til etablerere av lokale Newtonrom (kommuner, fylkeskommuner, museer) og via driftsmidler til koordinatorene og tilretteleggere, særlig FIRST Scandinavia og Nasjonalt senter for realfagsrekruttering (RENATE-senteret). Etableringen av lokale Newtonrom har ikke vært fullfinansiert av tilskudd fra Utdanningsdirektoratet.

1.2 Problemstillinger

Det overordnede tema for denne evalueringen har vært å vurdere systemet for tildeling av tilskudd til opprettelsen av Newtonrom i perioden 2004-2011. Evalueringen har tatt utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad har tilskuddene lyktes med å bidra til opprettelsen av Newtonrom?
 - a. Hvor mange Newtonrom har blitt opprettet i løpet av tilskuddsperioden 2004-2011?
 - b. Hvor mange Newtonrom har vært under pilotering, men ikke gått videre til driftsfase?
 - c. Hvor lenge har Newtonrommene vært funksjonelle?
 - d. Hvor mange av Newtonrommene er eid og/eller drevet av kommuner og fylkeskommuner?
 - e. Hva er årsaken til at en stor andel av Newtonrommene er lokalisert i Nordland?
 - f. Hvor mange av kommunene/ fylkeskommunene har inngått samarbeid med andre aktører i investering og drift av Newtonrom?
 - i. Hvilke andre aktører har vært sentrale i disse samarbeidene?
 - g. I hvilken grad har tilskuddene vært viktige for opprettelsen av Newtonrom?
 - ii. Hvor stor andel av investeringskostnader og drift utgjør tilskuddet?
 - iii. I hvilken grad er kriteriene for tildeling av tilskudd til opprettelsen av Newtonrom etterprøvbare?
 - h. Hvordan har informasjon om prosjektstøtten blitt formidlet til målgruppen?
 - i. Hvordan har den samlede ressursfordelingen vært i prosjektet med tilskudd til Newtonrom?
 - i. Hvordan har de samlede ressursene i prosjektstøtten vært fordelt mellom investeringer, drift og ulike aktiviteter?
 - ii. Hvordan har fordelingen av tilskuddsmidler vært i de enkelte Newtonrom?
 - j. Utarbeides det tilfredsstillende rapporter fra Newtonrom som mottar tilskudd fra Utdanningsdirektoratet?

¹ I henhold til revidert tilbud levert fra Deloitte 10.oktober 2014 og signert avtale mellom Deloitte og Utdanningsdirektoratet påfølgende uke

² 4 personer arbeider med Newtonrom-prosjektet. Se <http://newton.increo.no/www.newton.no/kontakt-oss.aspx> Se også stiftelsens hjemmeside her: <http://firstscandinavia.org/>

2. I hvilken grad har elever kunne benytte seg av Newtonrom opprettet på grunnlag av tilskuddene?
 - a. Hvordan sikrer Newtonrommene at elever kan benytte seg av tilbudet?
 - b. I hvilken grad har Newtonrommene blitt benyttet av skolene i kommunen/ fylkeskommunen der det er opprettet?

Deloitte har begrenset undersøkelsen til å omfatte Newtonrom opprettet på bakgrunn av midler fra Utdanningsdirektoratet i perioden 2004-2011. Dette utelukker Newtonrom som er opprettet med bakgrunn i midler fra andre departement og som er opprettet utenfor denne perioden. Deloitte har også fokusert på midler som ble fordelt via tilskuddsforvaltningen fra Utdanningsdirektoratet direkte. Vi har ikke sett på hvordan Naturfagsenteret og Matematikksenteret har fordelt midler til Newtonrom etter sentrene overtok ansvaret for prosjektstøtten til Newtonrom fra Utviklingsavdelingen til Utdanningsdirektoratet i 2008.

I presentasjonen av data har Deloitte blant annet tatt sikte på å beskrive hvordan Utdanningsdirektoratet har fordelt midlene, og i hvilken grad tilskuddsmottakernes forvaltning av tildelte midler har medført ønsket resultat. Vi har spesielt sett på hvordan Utdanningsdirektoratet har samarbeidet med konseptleverandøren FIRST Scandinavia om koordineringen av tilskuddene, ettersom FIRST Scandinavia har stått som mottaker og forvalter av 81 % av tilskuddsmidlene Utdanningsdirektoratet har tildelt Newtonrom-prosjektet.

1.3 Metodisk tilnærming

En sentral datakilde i prosjektet har vært tildelingsbrev og dokumentasjon som viser hvordan tilskuddene fra Utdanningsdirektoratet i perioden 2004 til 2011 har blitt brukt knyttet til etablering av Newtonrom. Deloitte har fått oversendt tildelingsbrev og et utvalg rapporter fra tilskuddsmottakere. I tillegg har FIRST Scandinavia, som er leverandøren for Newtonrom-prosjektet, bidratt med statistikk og oversikter over Newtonrommene.

I tillegg til informasjon og dokumentasjon oversendt fra Utdanningsdirektoratet, har Deloitte benyttet annen offentlig tilgjengelig informasjon på området.

Deloitte har intervjuet FIRST Scandinavia, om deres rolle i utviklingen av Newtonrom-konseptet. Deloitte har også intervjuet vedkommende fra Utdanningsdirektoratet som hadde ansvaret for forvaltningen av tilskudd fra direktoratet. Deloitte har benyttet semistrukturerte intervjuer basert på en gjennomarbeidet intervjuguide. Deloitte har i tillegg fulgt opp med ytterligere oppfølgingsspørsmål på e-post og telefon for å sikre korrekt forståelse av informasjonen som fremgår.

Utdanningsdirektoratet har mottatt rapportutkast med mulighet for å gi tilbakemeldinger før endelig leveranse. FIRST Scandinavia har også gjennomgått fakta og informasjon og kommet med oppklaringer og presiseringer til datadelen.

2 Newtonrom

2.1 Utvikling av Newtonrom-konseptet

Idéen om å utvikle Newtonrom kom i 2001, da FIRST Scandinavia ble utfordret av sin samarbeidspartner Statoil om å utvikle et konsept som gikk lenger enn et annet realfagsprosjekt kalt «FIRST Lego League».³ Idéen var å utvikle et konsept for velutstyrte realfagsrom som flere skoler kunne ha tilgang til. I 2002 begynte FIRST Scandinavia å kartlegge behov og erfaringer fra skolevesenet på realfagsområdet, og samle et dataunderlag til utviklingen av konseptet som etter hvert skulle få navnet Newtonrom. Erfaringer fra andre prosjekt, som vitensentre og liknende prosjekt, ble også tatt med i konseptutviklingen. I 2003 var FIRST Scandinavia i dialog med Utdanningsdirektoratet for å undersøke om Newtonrom-konseptet kunne være interessant for dem. For å se om Newtonrom kunne falle innenfor statens satsinger og føringer på realfagsområdet, spurte FIRST Scandinavia om liknende prosjekt i Norge allerede fikk statlig støtte, og hva Utdanningsdirektoratet ønsket å støtte innenfor realfagsomsatsingen fremover.

Utdanningsdirektoratet hadde på dette tidspunktet ikke en oversikt over realfagsomsatsinger, men ønsket å få på plass en slik oversikt. De gav FIRST Scandinavia i oppgave å gjøre en kartlegging av alle lokale aktører som hadde fått midler til å utvikle ulike typer realfagsrom. FIRST Scandinavia presenterte oversikt og status for de lokale prosjektene på nettsiden «elevverksteder.no».⁴ Det fremgår av intervju med FIRST Scandinavia at kartleggingen viste at mange ulike Newtonrom-lignende ideer var startet opp, men at mange av disse prosjektene også var avsluttet. En av erfaringene var at det hadde vært manglende kontinuitet i opprettingen av slike realfagsrom. En av konklusjonene og læringsmomentene av kartleggingen var at det ved nye realfagsrom-prosjekt måtte sikres nødvendig dokumentasjon, erfaringsdeling mellom de lokale prosjektene og et system for å opprettholde kontinuiteten i driften av realfagsrommene.

I 2004 ble Newtonkonseptet varemerkere registrert av FIRST Scandinavia. Samtidig var FIRST Scandinavia i dialog med Utviklingsavdelingen til Utdanningsdirektoratet for å planlegge videre prosess. I perioden 2004-2005 ble det også inngått samarbeid med RENATE-senteret knyttet til opprettelse av Newtonrom. FIRST Scandinavia gjorde også noen forsøk på å opprette samarbeid med Vitensentrene.

Det ble også arbeidet med utvikling og utprøving av konseptet på lokalt nivå (regionalt og kommunalt). For eksempel var FIRST Scandinavia i kontakt med skoleledelsen i Bodø, for å etablere Newtonrom. Det ble blant annet arrangert «Newton Camp» i Bodø for å synliggjøre konseptet. I tillegg ble det arbeidet med å videreutvikle Newton-konseptet i Salten-kommunene.

I 2006 lyste Utdanningsdirektoratet ut midler til å etablere realfagsrom etter Newtonrom-konseptet. 34 søkere fikk tildelt midler. Det var en rekke ulike søkere, fra kommuner til vitensentre og museer. FIRST Scandinavia arbeidet aktivt overfor alle søkerne for å utvikle Newtonrommene til et enhetlig konsept. En del av initiativene ble etter hvert tatt vekk fra listen over godkjente Newtonrom, fordi de ikke oppfylte

Fakta om FIRST Scandinavia:

- Den ideelle stiftelsen FIRST Scandinavia (stiftet i år 2000) har utviklet, eier og drifter konseptene First Lego League og Newton.
- FIRST står for frasen "For Inspiration of Science and Technology" og stiftelsens formål er «å stimulere barn og unges interesse for naturvitenskap og tekniske/matematiske fag, gjennom engasjerende prosjekter hvor barna selv er drivkraften.»
- FIRST Scandinavia arbeider med å drifte og støtte de lokale nettverkene av Newtonrom og FIRST LEGO League, herunder levere verktøy for å sikre kvalitet lokalt. De arrangerer prosjektledermøter, nettverksmøter og kurs med mer
- FIRST Scandinavia har hovedkontor i Bodø. Stiftelsen driftes basert på sponsormidler samt noe støtte fra offentlige institusjoner.

³ FIRST Lego League er en kunnskapskonkurranse for barn og unge i alderen 10-16 år, arrangert siden 2000, som et samarbeid mellom FIRST, LEGO og Statoils talentutviklingsprogram Morgendagens Helter. Hensikten med arrangementet er å øke interessen for teknologi og vitenskap. <http://hjernekraft.org/info-ll.aspx>

⁴ Nettsiden er ikke lenger tilgjengelig

og/ eller fordi de ikke ønsket å arbeide for å oppfylle disse kvalitetskriteriene. Den første årlige Newtonkonferansen ble gjennomført i 2006.

Etablering av Newtonrom

I 2007 var det FIRST Scandinavia som forvaltet tilskuddene til Newtonrom på vegne av Utdanningsdirektoratet. Det ble etablert kriterier som søkere måtte oppfylle for å få støtte. Det første Newton-rommet ble etablert i 2007, og flere åpnet for pilotering samme år.

I 2008-2009 ble det åpnet flere nye rom. Blant annet samarbeidet Statoil med FIRST Scandinavia om å etablere et Newtonrom i Trondheim, et prosjekt som i ettertid ble brukt som en suksesshistorie for samarbeidsmuligheter mellom næringsliv og kommune. Newtonrom-manualen og andre verktøy ble utviklet, med mål om å gjøre det enklere for lokale aktører å starte opp nye Newtonrom.

I 2010 ble det etablert åtte nye Newtonrom. Newtonrom-konseptet og maler ble videreutviklet, og det var fokus på oppfølging av Newton-rommene i det nasjonale nettverket.

I 2011 hadde Newtonrom-nettverket økt betraktelig, og det ble derfor vurdert av FIRST Scandinavia at det var behov for å se på hvordan man kunne optimalisere internt arbeid og prosesser. I 2011 ble det også utviklet og gjennomført kurs for Newton-lærere.

2.2 Prosjektstøtte

2.2.1 Organisering av prosjektstøtten

Det har flere ganger i løpet av perioden 2004-2011 skjedd endringer i hvordan Utdanningsdirektoratet har organisert tildelingen av tilskudd til etablering av Newtonrom, både når det gjelder hvem som behandler søknader og hvordan midlene er fordelt.

Det fremgår av intervju at det i den aktuelle perioden var en ansatt i Utviklingsavdelingen i Utdanningsdirektoratet som hadde ansvaret for å forvalte midlene til Newtonrom. Dette innebar at én person hadde ansvaret for tildeling av midler til Newtonrom, innhenting av rapporter og forvaltning av prosjektstøtten. Også lederen i Utviklingsavdelingen var involvert i tilskuddsforvaltningen gjennom å ha lederansvaret for den som forvaltet ordningen.

Forvaltningen av midler til Newtonrom utgjorde en liten del av en større satsing på realfag i Utdanningsdirektoratet, som i perioden støttet en rekke prosjekt i den norske skolen. I 2008 ble Utviklingsavdelingen lagt ned og ansvaret for realfagssatsingen, herunder Newtonrom, lagt til Naturfagssenteret og til dels Matematikksenteret. FIRST Scandinavia fikk likevel i 2011 et tilskudd til Newtonrom-prosjektet direkte fra Utdanningsdirektoratet, etter øremerkede midler i statsbudsjettet.

2.2.2 Informasjon til målgruppen

Det fremgår av intervju at Utdanningsdirektoratet i den aktuelle perioden ikke gikk aktivt og bredt ut med informasjon til målgruppen om at det var mulig å søke på midler til etablering av Newtonrom. Etter det Utdanningsdirektoratet og FIRST Scandinavia kjenner til ble det for eksempel ikke sendt ut informasjon til samtlige kommuner/ fylkeskommuner. Verken Utdanningsdirektoratet eller FIRST Scandinavia har fremlagt dokumentasjon som viser hvordan informasjon om prosjektstøtten har blitt formidlet til målgruppen. De involverte utelukker ikke at det kan ha blitt lagt ut informasjon på Utdanningsdirektoratets hjemmeside om muligheten til å søke prosjektstøtte.

Det var flere aktører som fattet interesse for Newtonrom-konseptet, og både representanten for Utdanningsdirektoratet og representanter fra FIRST Scandinavia viser til at de jevnlig har deltatt i møter med aktører som har vært interesserte i å etablere Newtonrom. FIRST Scandinavia har også informert om prosjektstøtten til sitt nettverk av aktører som har fått midler, startet opp Newtonrom eller som har vist interesse for Newtonrom-konseptet.

Representanter for konseptleverandøren har hatt mye reisevirksomhet og en rekke møter i forbindelse med Newtonrom, blant annet med det formål å gi informasjon og støtte til etablering og til drift av

Newtonrommene. Det fremgår av rapportering til Utdanningsdirektoratet i 2011 at de ansatte i FIRST Scandinavia i 2011 hadde 25 ulike reiser tilknyttet Newtonrom-prosjektet. Reisesenes formål inkluderte:

- Møter med næringslivet
- Møter med videregående skoler
- Møter med vitensenter
- Møte med stortinget
- Styremøter
- Prosjektmøter
- Evalueringsmøter
- Naturfagskonferansen
- Teknisk museum
- Presentasjon og utviklingsmøte i forbindelse med Newtonrom.

En annen arena for informasjon om Newtonrom-konseptet har vært de årlige nettverkssamlingene for Newtonrom i perioden 2006-2011. Målgruppen for disse samlingene var de ulike partene i lokale Newtonrom-organisasjoner, både skoleeiere, prosjektledere eller Newton-lærere. I tillegg kunne andre som var interesserte i Newtonrom-prosjektet delta. Newtonrom-konferansen ble holdt ulike steder hvert år (Bodø, Kongsberg, Harstad og Trondheim).

2.2.3 Overordnede føringer

Satsingen på Newtonrom var i samsvar med føringene for temaet **Teknologi og Design** som kom inn i læreplanen for Kunnskapsløftet i 2006, og var en del av virkemidlene for å nå målene i den nye Strategiplanen «**Et felles løft for realfagene: strategi og styrking av realfagene 2006-2009**». I strategiplanen blir det pekt på at mange unge ikke ser hvordan kunnskap i realfag skal brukes, og at det derfor er viktig å synliggjøre betydningen og anvendelsen av realfag. Et delmål i den tilhørende tiltaksplanen var å «øke relevansen og motivasjonen for realfag gjennom samarbeid mellom barnehage, skole og næringsliv» (delmål 6a). Det blir også vist til at man skal «styrke utstyrssituasjonen i realfag» (tiltak 12 A). Utdanningsdirektoratet er utpekt som ansvarlig for å gjennomføre dette løftet. Følgende fremgår: «*Utvikling av vitensentrene [gir] mulighet for utforskende læring. Det forutsetter imidlertid tidkrevende reising. Det er også under utvikling andre steder for utforskende læring som Newtonrom (...).*»⁵ I tiltaksplanen for 2007-2008 fremgår det at Utdanningsdirektoratet er involvert i «en rekke enkelttiltak» og utviklingsprosjekter som skal videreføres, men Newtonrom blir i denne tiltaksplanen ikke eksplisitt trukket frem.⁶

Utdanningsdirektoratet peker i intervju på at Newtonrom i varierende grad har blitt trukket frem i realfagsplaner og sentrale føringer fra departementet. I strategidokumentet «**Realfag, naturligvis – strategi for styrking av realfagene 2002-2007**»⁷ ble det pekt på at RENATE-senteret har innledet et samarbeid med FIRST Scandinavia om «*opprettelsen av elevverksteder (Newtonrom) tilpasset realfagene i alle fylker/ regioner, der elever kan komme på besøk og utføre aktiviteter.*» Utdanningsdirektoratet blir her utpekt som en av de ansvarlige for å «*Utvikle og spre erfaringer med arbeidsmåter og læremidler i realfagene som har dokumentert effekt.*»

I Kunnskapsdepartementets strategiplan "**Realfag for framtida, 2010-2014**" fremgår følgende om Newtonrom⁸:

«Videre skal de (vitensentrene) utvikle samarbeidet med ulike lokale formidlere av realfaglig formidling innen sin region, som vitenskaps- og naturhistoriske museer, Newtonrom og andre formidlere av realfag»⁹

⁵ Tiltaksplan 2006 «Et felles løft for realfagene», s.18. Utarbeidet av Kunnskapsdepartementet

⁶ Tiltaksplan 2007-2008 «Et felles løft for realfagene» s.30. Utarbeidet av Kunnskapsdepartementet.

⁷ «Realfag, naturligvis – strategi for styrking av realfagene 2002-2007». Sist redigert 2005. Utarbeidet av Kunnskapsdepartementet.

⁸ Side 30

⁹ <http://newton.increo.no/kunnskapsministerens-tiltaksplan.aspx#sthash.BVFLffjJ.dpuf>

2.2.4 Søknadsbehandling og tildelingskriterier

Selv om satsingen på Newtonrom har vært forankret i ulike overordnede strategier for realfag, blir det opplyst i intervju at Utdanningsdirektoratet i perioden 2004-2011 ikke ble forelagt, eller selv utarbeidet, et formelt mandat for fordelingen av tilskuddene til etablering av Newtonrom. Det fremgår av intervju at tilskuddene til Newtonrom var en del av realfagsatsingen til Utdanningsdirektoratet. Fordelingen av midler mellom Newtonrom og andre formål ble i utgangspunktet bestemt internt i Utdanningsdirektoratet, i henhold til overordnede signaler fra departementet.¹⁰

Tilskuddsforvalteren i Utdanningsdirektoratet viser til at det ikke var utarbeidet tilstrekkelige føringer for tilskuddene til Newtonrom, og heller ikke en langsiktig plan eller strategi for drift av Newtonrommene. Kunnskapsdepartementet ga ifølge Utdanningsdirektoratet tilbakemelding om at satsingen på Newtonrom ville bli avgjort fra år til år i budsjettet.

Utdanningsdirektoratets tilskuddsfordeling

Organiseringen av tilskuddsfordeling i Newtonrom-prosjektet har blitt endret flere ganger underveis. I 2004 til 2008 tildelte Utdanningsdirektoratet midler til Newtonrom til koordinatorene FIRST Scandinavia og RENATE-senteret. I 2006 delte Utdanningsdirektoratet også ut tilskudd direkte til lokale Newtonrom i tillegg til de nevnte koordinatorene, og fra 2007 ble tilskudd til etablering av lokale Newtonrom kanalisert via FIRST Scandinavia. I 2008 ble Utviklingsavdelingen lagt ned og ansvaret for prosjektstøtten flyttet fra Utviklingsavdelingen i Utdanningsdirektoratet til Naturfagsenteret og Matematikksenteret.¹¹ I 2011 tildelte Utdanningsdirektoratet FIRST Scandinavia midler til arbeidet med Newtonrom, etter øremerking i statsbudsjettet.

Det fremgår av intervju at Utdanningsdirektoratet i 2004-2011 ikke har hatt formaliserte og skriftliggjorte rutiner for forvaltningen av tilskuddene til Newtonrom. Ved tildeling av midler til lokale Newtonrom i 2006 var det ikke utarbeidet skriftlige og formaliserte tildelingskriterier for tilskuddsfordelingen (i motsetning til i 2007).

Deloitte har heller ikke blitt forelagt dokumentasjon på utlysning av Newtonrom-tilskudd fra Utdanningsdirektoratet, og har derfor ikke hatt mulighet til å gjøre en konkret vurdering av etterprøvrbarheten til kriteriene for tildeling av tilskudd. Det opplyses imidlertid i intervju både med Utdanningsdirektoratet og FIRST Scandinavia at det ikke var satt strenge kriterier for tildelingene av Newtonrom-tilskudd, utover at de lokale satsingene skulle være innenfor de aktuelle nasjonale føringene (gjeldende realfagsstrategier og læreplaner). Det fremgår av intervju at Utdanningsdirektoratet ønsket å støtte gode lokale initiativ, herunder Newtonrom, som kunne fremme interessen for realfag.

Det fremgår av intervju at det ikke er utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Utdanningsdirektoratet og FIRST Scandinavia som regulerte samarbeidet ved tildeling av midler. Av tildelingsbrevene fremgikk det føringer for bruken av tilskuddene. Det vises også til at Utdanningsdirektoratet hadde tett dialog med FIRST Scandinavia underveis. FIRST Scandinavia viser i intervju til at de opplevde at det var en god ansvarsavklaring mellom partene. Utdanningsdirektoratet viser i flere tildelingsbrev til tilskuddstildelingens forankring i nasjonale føringer. Ved tildeling i 2004 og 2005 ble det vist til temaet «Teknologi og design», som inngikk i ny læreplan.¹² FIRST Scandinavia skulle motta midler for å bidra til å utvikle og designe elevverksted (Newtonrom), som en del av arbeidet med å bedre utstyrssituasjonen i naturfag:

«Teknologi og design er et nytt tverrfaglig tema som innføres i grunnskolen sammen med ny læreplan i forbindelse med Kunnskapsløftet. I dette temaet skal elevene gjøre prosjekter fra ide

¹⁰ Deloitte har ikke mottatt dokumentasjon der slike føringer fremgår.

¹¹ Både Matematikksenteret og Naturfagsenteret blir styrt ved hjelp av årlige oppdragsbrev fra Utdanningsdirektoratet. Senteret mottar årlig en grunntildeling fra Utdanningsdirektoratet for å utføre oppgavene som er beskrevet i mandatet og i oppdragsbrevet. Utdanningsdirektoratet skal godkjenne årsrapporten og regnskapet.

¹² Følgende går frem av tildelingsbrev fra Utdanningsdirektoratet til FIRST Scandinavia i 2004 datert 19.11.2004 om FIRST Scandinavias kartlegging av elevverkstedene etablert forut for Newtonrommene: «Vi viser til vår medvirkning i 2003 og 2004, samt til drøftinger på ulike møter og ved flere telefonsamtaler. For å lykkes med det nye temaet Teknologi og design som skal inn i den nye læreplanen, vil opprettelsen av regionale elevverksteder spille en sentral rolle. (...) Utdanningsdirektoratet ønsker å opprette et nettverk og et nettsted hvor alle elevverkstedene er registrert, hvor det finnes beskrivelser av hvorledes elevverkstedene er bygget opp, hvor man kan se bilder av rommene, hvem som er kontaktpersoner, osv. Utdanningsdirektoratet gir med dette FIRST Scandinavia et tilskudd på kr 50.000. De tildelte midlene skal i hovedtrekk brukes til oppstart av utvikling av det nevnte nettverk og nettsted.»

til ferdig produkt. I en slik prosess trenger eleven ofte verktøy og teknisk utstyr. Sløydsaler og naturfagrom har vanligvis ikke slikt utstyr. Det kan derfor være hensiktsmessig at de ulike regionene i Norge oppretter elevverksteder med teknologisk utstyr / verktøy.

Elevverkstedene vil være et supplement til skolene. Dvs. skoleeier bør ha eierskap og være med på å utvikle nye elevverksteder (Newton-rom) fordi undervisningen i elevverkstedene vil ha en forankring i den nye læreplanen.

Videre er det viktig at disse elevverkstedene har utstyr/materiell tilgjengelig som den enkelte skole vanligvis ikke vil ha råd til å kjøpe inn. Rommene vil bli etablert på et "nøytralt" sted som alle har tilgang til (ikke på en enkelt skole). Rommene vil være lokale ressursentre innen teknologi og design. FIRST Scandinavia vil være behjelpelige med utvikling og design av elevverksteder.»

Det blir i intervju med Utdanningsdirektoratet kommentert at det ved tildeling av midler til lokale Newtonrom i 2006 i hovedsak var snakk om små summer som skulle fordeles (maks 50 000 kr), og at det derfor var mindre behov for en skriftliggjøring og formalisering av tildelingskriteriene. Det var også et mål å støtte gode lokale initiativ knyttet til satsingen på gode realfagsrom. Det fremgår av intervju både med FIRST Scandinavia og Utdanningsdirektoratet at tilskuddene i 2006 startet mange gode prosesser, selv om det var en relativt stor spredning i tiltakene som fikk støtte til videre utvikling.

Av intervju fremgår det også at det ved Utdanningsdirektoratets tilskuddsforvaltning i 2006 ikke var utarbeidet søknadsmal, men at søkerne ble bedt om å redegjøre for hvordan de skulle sikre at kompetansemålene i læreplanen ble oppfylt, hvorvidt planene var realiserbare og hvilken plan de hadde for å sikre at elever ville benytte seg av Newtonrommene. I tildelingsbrevene Deloitte har gjennomgått fra 2006 fremgår det henvisninger til både læringsplan og realfagsstrategi:

- Tildeling RENATE-senteret (datert 24.04.2006) – henvises til «Teknologi og design», ny læreplan og Kunnskapsløftet. Det blir vist til at Undervisning i elevverksted vil ha forankring i ny læreplan.
- Første tildeling FIRST Scandinavia (datert 14.04.2006) – henvises til «Teknologi og design et nytt tverrfaglig tema som innføres i grunnskolen sammen med ny læreplan i forbindelse med Kunnskapsløftet
- Andre tildeling FIRST Scandinavia (datert 08.11.2006) – henvises til strategiplanen, "Et felles løft for realfagene 2006-2009", tiltak 12A som omhandler «styrke utstyrssituasjonen», herunder Newton rom. Viser også til eksisterende samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet og FIRST Scandinavia

I tillegg ble 11 lokale aktører tildelt Newtonrom-midler direkte i 2006. Deloitte kjenner ikke til at noen søkere fikk avslag på sin søknad dette året. I tildelingsbrevene til søkerne på lokalt nivå fremgår følgende henvisninger:

- I 11 av 11 brev henvises det til ordningen "et felles løft for realfagene", herunder tiltak 12 A "styrke utstyrssituasjonen i realfag", der Newtonrom er et av de viktige tiltakene.¹³
- I 3 av de 12 brevene blir det i tillegg henvist til Kunnskapsløftet og/eller den nye læreplanen.

Det blir vist til at Utdanningsdirektoratet har hatt møter og samtaler med søkerne, og at tildelingsbrevene derfor ikke var eneste medium for formidling av føringer. I selve tildelingsbrevene har Utdanningsdirektoratet i ulik detaljeringsgrad skriftliggjort føringer for hvordan midlene skal brukes.

Det presiseres ikke i tildelingsbrevene at det må rapporteres tilbake til Utdanningsdirektoratet på bestemte kriterier.¹⁴ Det er bare unntaksvis oppført frist for innlevering av rapport, men i intervju vises det til at dette i praksis ikke var en utfordring, i 2007 ble det utviklet en mal som søkerne fra 2006 skulle bruke for rapportering på hvordan midlene var benyttet.

FIRST Scandinavia opplyser om at de i 2006 brukte mye tid på å følge opp aktørene og sikre at Newtonrommene som fikk tilskudd holdt seg innenfor konseptet. Det blir vist til at mange av Newtonrommene ikke hadde lagt planer i samsvar med kvalitetskriteriene for opprettingen av Newtonrom. Dette skyldes både at noen var usikker på hva det innebar å være et Newtonrom, og at noen av tilskuddsmottakerne ikke ønsket å følge kriteriene som FIRST Scandinavia hadde fastsatt.

¹³ I ett av brevene står dette ikke eksplisitt, men det henvises til et tidligere brev samme år, der henvisningen fremgår.

¹⁴ Standardsetningen i brevene er «Det forventes at Utdanningsdirektoratet mottar en rapport om hvordan midlene er brukt».

Begrunnelsen for dette skal ha vært fordi de hadde andre planer og mål med etableringen som de ønsket å følge.¹⁵

Prosessene rundt tildelingene i 2006 blir både av FIRST Scandinavia og av Utdanningsdirektoratet beskrevet som lærerike, der man støttet en rekke gode lokale initiativ med ulike målsettinger og planer. Det ble også etablert et midlertidig Newtonrom dette året, der flere av undervisningsmodulene ble forsøkt ut.

FIRST Scandinavias involvering i forvaltningen av prosjektstøtten

I 2007 valgte Utdanningsdirektoratet å gi FIRST Scandinavia ansvaret for å fordele Utdanningsdirektoratets etableringsmidler til Newtonrom-prosjekt. I mars 2007 sendte Utdanningsdirektoratet i samarbeid med FIRST Scandinavia ut brev til samtlige som hadde mottatt midler med beskjed om å sende inn rapportering på bruken av tilskuddene i henhold til malen i et elektronisk tilgjengelig rapporteringsskjema. I samme brev fremgår det at det var utarbeidet et elektronisk søknadsskjema som lokale aktører kunne bruke til søknad om oppstartstilskudd til Newtonrom i 2007.¹⁶

I 2007 var FIRST Scandinavia den eneste direktemottaker av tildelingsmidler, og FIRST Scandinavia tok seg av tildelingen av midler til lokale Newtonrom i 2007.¹⁷ Det vises i intervju til at Utdanningsdirektoratet hadde tett kontakt og oppfølging av FIRST Scandinavia i denne perioden. I tildelingsbrevene henvises det til samarbeid om utvikling og utprøving av Newtonrom konseptet. I tillegg blir det vist til strategiplanen «Et felles løft for realfagene», og tiltak 12A, som omhandler også Newton rom. Det er i de fire tildelingsbrevene fra Utdanningsdirektoratet til FIRST Scandinavia bare til en viss grad konkretisert hvor stor andel av tilskuddet som skal gå til lokale Newtonrom, og hvor mye som skal gå til konseptutvikling, drift og støttefunksjoner.

FIRST Scandinavia hadde fastlagt kvalitetskriterier for utvikling av Newtonrom, og hadde i 2006 fulgt opp de lokale Newtonrommene i henhold til anbefalte prosesser for etableringer og de fastlagte kvalitetskriteriene for Newtonrom.¹⁸ Når FIRST Scandinavia overtok ansvaret for tilskuddsforvaltningen i 2007, utarbeidet de en søknadsmal og mal for rapportering som samtlige tilskuddsmottakere skulle benytte. Fastsatte kriterier innsnevret hvem som søkte. Søknadene ble sendt til FIRST Scandinavia, som behandlet disse sammen med Utdanningsdirektoratet og RENATE-senteret. Det fremgår av den elektroniske søknadsmalen for tilskudd 2007 at søknadsfristene var 1.mai og 1.oktober og at søker skulle fylle ut informasjon på følgende punkt:

- Prosjektets navn/tittel
- Prosjekteier og prosjektleder
- Prosjektbeskrivelse – idé, inkludert prosjektmål, herunder hvordan innholdet er forankret i læreplan, hvor rommet skal lokaliseres, hvordan næringslivet skal involveres, hvem som skal drifte rommet mm. (vises til mulighet for å legge ved ekstra utfyllende informasjon om dette)
- Søknadsbeløp oppstartstilskudd (inntil 50 000 kroner)
- Budsjett oppstartsfasen (kostnadsbærer, beløp)
- Prosjektgruppe
- Samarbeidspartnere
- Overordnet fremdriftsplan for prosjektet

Deloitte's gjennomgang av oversendte søknader viser at søkerne fra våren 2007 har fylt ut informasjon på ulik måte og med ulik detaljeringsgrad.¹⁹ For eksempel når det gjelder budsjettet for oppstartsfasen varierer det om søkerne skriver inn oversikt over finansieringskilder, eller om de skriver inn oversikten

¹⁵ Det opplyses at 12 av de 15 mottakerne som fikk midler i 2006 er i 2014 ikke lenger kvalifisert som Newtonrom og flere av disse er heller ikke aktive naturfagsrom.

¹⁶ "Rapportering på etablering av Newtonrom". Brev fra Utdanningsdirektoratet sendt til alle som fikk midler til etablering av Newtonrom i 2006. Datert 04.03.2007.

¹⁷ Utdanningsdirektoratet tildelte til sammen 2,6 millioner kroner til FIRST Scandinavia i 2007, fordelt på fire tildelinger.

¹⁸ <http://newton.increo.no/hvordan-etablere-et-newton-rom.aspx> Det ble utarbeidet sertifiseringskriterier for Newtonrom, som også er justert. Kriteriene er at Newtonrom:1) benytter godkjent(e) modul(er)/moduler sendt for godkjenning 2) er forankret hos skoleeier 3) har lærere med god realfagskompetanse 4) benytter utstyr som læring aktivitet 5) er tilgjengelig for flere skoler i regionen 6) evaluerer undervisningstilbudet 7) er presentert på www.newton.no

¹⁹ Når det gjelder punktet "Søknadsbeløp oppstartstilskudd" er det flere som har valgt å legge inn et høyere beløp i budsjettet enn maksbeløpet som kan legges inn i denne rubrikken (50 000 kr).

over planlagte utgifter for søknadsperioden. Detaljeringsgraden i søknadene varierer også en del, særlig ved at noen søkere har lagt ved ett eller flere vedlegg. Vedleggene kan være alt fra prosjektplan og plan for pedagogisk opplegg, til notat som viser politisk forankring av prosjektet lokalt.

Hvis man ser fordelingen av midler til lokale Newtonrom i 2007 under ett, fikk 29 søkere tildelt midler, mens 12 fikk avslag. FIRST Scandinavia viser til at de opplevde at det fortsatt var stor spredning i Newtonrommenes fokus og kvalitet, og at flere lokale aktører opplevde usikkerhet rundt hva Newtonrom faktisk var. FIRST Scandinavia utviklet derfor klarere kriterier for hva som skulle til for å bli godkjent som Newtonrom. De lokale aktørene måtte deretter velge om de ønsket å arbeide for å komme innenfor disse kravene til Newtonrom eller ikke. Newtonrommene skal etter FIRST Scandinavias metodikk etableres og etter hvert piloteres, før de gjennomgår en ekstern kvalitetssikring av metodikk og faglig innhold. For FIRST Scandinavia var målet med kvalitetskriteriene å sikre gode Newtonrom-etableringer og prosjekt med kontinuitet.²⁰

I 2008 ble Utviklingsavdelingen i Utdanningsdirektoratet lagt ned og ansvaret for Newtonrom-tilskuddet overført til Naturfagsenteret og Matematikksenteret. Utdanningsdirektoratet tildelte hastemidler til FIRST Scandinavia på 500 000 kroner i forbindelse med denne overgangen. Søknaden fra FIRST Scandinavia var på 2 millioner kroner. Etter 2009 har Naturfagsenteret og Matematikksenteret hatt en hovedrolle i fordelingen av tilskudd. Etter det Deloitte får opplyst av FIRST Scandinavia har tilskuddsmidlene i hovedsak blitt benyttet av FIRST Scandinavia og ikke til etableringsstøtte for nye lokale Newtonrom. I denne perioden har FIRST Scandinavia også fått føringer fra Matematikksenteret og Naturfagsenteret om at fokuset skal være på å opprettholde og sikre videre drift av de eksisterende tiltakene.

I 2011 ble det igjen gitt midler fra Utdanningsdirektoratet til FIRST Scandinavia, etter at 1 million kroner i statsbudsjettet ble øremerket til FIRST Scandinavia og Newtonprosjektet, som en del av realfagssatsingen.²¹

2.3 Tildelingen av tilskudd

2.3.1 Tilskuddsmottakere

Det fremgår av intervju at FIRST Scandinavia og RENATE-senteret hadde spesielle og overordnede roller i forbindelse med etableringen av Newtonrom, og at det derfor var naturlig at disse fikk større tildelinger enn de andre aktørene. Det fremgår av intervju at FIRST Scandinavia i 2004 hadde utarbeidet et ferdig opplegg for etablering og støtte til lokale Newtonrom, og at de også foreslo en fordeling av midlene mellom de ulike tiltakene og oppgavene som de søkte om ressurser til. Deloitte har mottatt tildelingsbrev som viser at Utdanningsdirektoratet til sammen har delt ut 6 275 000 kroner til potensielle etablerere av Newtonrom og til Newtonrom-konseptet i perioden 2004-2011.

²⁰ Ved utvikling og etablering av Newtonrom var det bestemt at disse kvalitetskriterier skulle legges til grunn: Et Newtonrom: 1) har teknologi- og realfagsfokus (og benytter godkjente Newton-moduler) 2) er forankret hos skoleeier (kommune, fylke) 3) har lærer(e) med god realfagskompetanse 4) benytter spennende og moderne utstyr 5) er tilgjengelig for flere skoler og allmennheten 6) samarbeider med lokalt næringsliv 7) er presentert på www.newton.no. Kriteriene har blitt justert og endret i henhold til erfaringene man har gjort seg

²¹ Prop 1 s (2010-2011), Innst. 12 s (2010-2011). Stortingets Kirke-, Utdannings- og Forskningskomité uttaler: «Komiteen er kjent med at de enkelte Newton-rommene har blitt finansiert lokalt, men at det er behov for en koordinering av aktivitetene. FIRST Scandinavia gjør i dag denne jobben for alle Newton-rommene. Dette innbefatter initiering av nye rom, utvikling og godkjenning av kursopplegg, drift av undervisningsportalen samt generell oppfølging. Komiteens flertall (...) vil på denne bakgrunn øremerke 1 mill. kroner innenfor kap. 226 til Newtonprosjektet som en del av realfagssatsingen.»

Tabell 1 Oversikt over tilskuddsmidler fra Utdanningsdirektoratet til Newtonrom i perioden 2004-2011 fordelt på mottakere, i kroner

Tilskuddsmottaker	2004	2005	2006	2007	2008	2011
FIRST Scandinavia	50 000	150 000	800 000	2 600 000	500 000	1 000 000
Fylkesmannen i Buskerud			50 000			
Fylkesmannen i Finnmark			150 000			
Jernbaneverket, Norsk Jernbanemuseum			50 000			
Jærmuseet			75 000			
Kunnskapsparken i Harstad AS			100 000			
NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorg.			50 000			
Petro senteret i Kristiansund			50 000			
RENATE			500 000			
Skolelaboratoriet ved NTNU			50 000			
Smøla Vindkraftkontor			50 000			
Verdal kommune			50 000			
Totalt	50 000	150 000	1 975 000	2 600 000	500 000	1 000 000

FIRST Scandinavia har i perioden 2004-2011 mottatt og forvaltet 5,1 millioner kroner på vegne av Utdanningsdirektoratet. Det utgjør 81 % av de totale tilskuddsmidlene.²² Etter FIRST Scandinavia er RENATE-senteret²³ den største tilskuddsmottakeren med 500 000 kroner, eller 8 % av de utdelte tilskuddsmidlene. RENATE-senteret har også hatt en støttefunksjon i prosjektet.

Med unntak av 2006 har alle tilskuddsmidlene fra Utdanningsdirektoratet blitt kanalisert gjennom FIRST Scandinavia. I 2006 gikk midlene fra Utdanningsdirektoratet både til aktører som arbeidet med å koordinere og støtte (FIRST Scandinavia og RENATE) og direkte til lokale aktører som ønsket å starte opp Newtonrom (som Fylkesmenn, museum og kommuner). En stor andel av midlene Utdanningsdirektoratet ga til FIRST Scandinavia i 2007 ble videreformidlet til lokale Newtonrom, mens resten gikk til FIRST Scandinavias arbeid med drift, kvalitetssikring og videreutvikling av konseptet. Både i 2006 og 2007 har de fleste tildelingssummene til lokale Newtonrom ligget på mellom 25 000 og 50 000 kroner, slik det går frem av figuren under.

Tabell 2 Tildeling av midler til lokale Newtonrom 2006-2007. Kilde: FIRST Scandinavia

Mottaker	2006	2007
Alta kommune		kr 25 000
Barnas Lekeland as		kr 50 000
Beiarn kommune v/ Skole-og barnehageavdelingen		kr 50 000
Bodø kommune v Saltvern skole		kr 50 000
Fylkesmannen i Finnmark	kr 50 000	
Fylkesmannen i Nordland/Bodø kommune	kr 50 000	kr 25 000
Førde kommune/Sogndal kommune		kr 50 000
Gjerpen barneskole		kr 50 000
Gode Sirklar		kr 50 000
HiV	kr 50 000	kr -
HIØ	kr 50 000	kr 25 000
Horten kommune		kr 25 000
Horten Kommune v/Magnus Andersen		kr 50 000
Høgskolen i Narvik		kr 50 000
Høgskolen i Østfold		kr 20 000

²² Deloitte har i dette prosjektet valgt å ikke gå inn på Newtonrom-tilskuddene som fra 2008 ble tildelt i regi av Naturfagsenteret og Matematikksenteret.

²³ Nasjonalt senter for realfagsrekruttering

Innlandet Vitensenter	kr 50 000	kr -
Jernbaneverket, Norsk Jernbanemuseum		kr 75 000
Jærmuseet	kr 75 000	kr 25 000
Kongsberg kommune	kr 50 000	kr 25 000
Kunnskapsparken i Harstad	kr 50 000	kr 25 000
Midt Norsk realfag-og teknologisenter	kr 50 000	kr 25 000
NANNESTAD VIDEREGÅENDE SKOLE		kr 50 000
NITO, Oslo	kr 50 000	kr -
Nord-Trøndelag Fylkeskommune		kr 50 000
Olav Duun videregående skole		kr 50 000
Oslo Planetarium	kr 30 000	kr -
Petrosenteret, Kristiansund	kr 50 000	kr 25 000
Saltdal kommune		kr 50 000
Sciencecenter Østfold / Bjørn Gitle Hauge		kr 25 000
Skolelaboratoriet	kr 50 000	kr 25 000
Smøla kommune	kr 50 000	kr 25 000
Steigens skolen i Leinesfjord		kr 50 000
Trondheim kommune	kr 50 000	kr 25 000
Vitensenteret Innlandet AS		kr 50 000
Totalt	kr 755 000	kr 1 120 000

Det ble utbetalt tilskudd til lokale Newtonrom to ganger i løpet av 2007, og det ble gitt tilslag på søknader for totalt 1 120 000 kroner (450 000 kroner i mai og 670 000 kroner i oktober).²⁴

Det fremgår av tall fra FIRST Scandinavia at 15 av søkerne i andre søknadsrunde i 2007 mottok midler. Det var i tillegg tre søkere som ble vurdert som gode, men som ikke fikk tildelt midler, ettersom det ikke var mer midler igjen.

Konseptleverandøren FIRST Scandinavia mottok hvert år i perioden 2004-2011 tilskuddsmidler fra Utdanningsdirektoratet til bruk i Newtonrom-prosjektet, bortsett fra i 2009 og 2010. I 2008-2011 har FIRST Scandinavia også fått tilskudd direkte fra Naturfagsenteret og Matematikksenteret.

Tabell 3 Tilskudd til Newtonrom-prosjektet etter nedleggelse av Utviklingsavdelingen. Kilde. FIRST Scandinavia.

Dato	Tilskudd fra	Tilskudd til	Sum
04.09.2008	Naturfagsenteret	FIRST Scandinavia, føring om at arbeidet måtte konsentreres lokalt for å få Newtonrommene til å fungere fremfor å etablere nye Newton-rom	300 000 kr
07.06.2010	Naturfagsenteret og Matematikksenteret	FIRST Scandinavia. Koordinering, utvikling og gjennomføring av Nasjonal Newton nettverkssamling – med invitasjon også til vitensentre	200 000 kr
25.09.2011	Naturfagsenteret og Matematikksenteret	FIRST Scandinavia. Støtte til Newton nettverksmøte i Bodø. Utvikling og gjennomføring av nasjonal Newton nettverkssamling	150 000 kr (75 000 kr fra hver)

²⁴ Det blir opplyst fra FIRST Scandinavia at en gjennomgang av utbetalinger viser at det i praksis ble tildelt 600 000 kroner i oktober til lokale Newtonrom-etablerere. Det blir kommentert at skillet på 70 000 kroner antakelig skyldes at to av søkerne ikke hadde oppgitt riktig informasjon om kontonummer.

2.3.2 Bruk av tilskuddsmidler

Det opplyses i dokumentasjon at 20 Newton-rom er i drift i 2014, syv Newtonrom er i piloteringsfase og syv er i etableringsfase. I tillegg er 12 lokale aktører i gang med forprosjekt og vurderinger om å etablere Newtonrom.

En god del av tilskuddene til FIRST Scandinavia ble benyttet til støtte og drift av lokale Newtonrom, og har bidratt til både opprettelse av Newtonrom, kvalitetssikring av Newtonrom-prosjekt og kontinuitet/ opprettholdelse av drift i eksisterende Newtonrom. Det fremgår av intervju at den viktigste utfordringen i prosjektet har vært å sikre kontinuitet og en langsiktig driftsplan for Newtonrommene. FIRST Scandinavia har utviklet metodikk, verktøy og ulike tilbud for å hjelpe til med dette, og gir uttrykk for at de har hatt en viktig rolle for å holde prosessen i gang. FIRST Scandinavia utviklet Newtonrom-manualen for å formidle verktøy, informasjon, suksesskriterier og krav i konseptet, og målet var å gjøre det enklere for etablerere å forstå hva som skulle til for å etablere nye Newtonrom.²⁵

FIRST Scandinavia viser i intervju til at tilskuddene fra Utdanningsdirektoratet ikke var tilstrekkelige til å dekke deres kostnader til arbeidet med å etablere, utvikle, koordinere og støtte driften av Newtonrom. Organisasjonen måtte også finne andre kilder til å finansiere arbeidet og bruke «overhead» fra andre prosjekt. FIRST Scandinavia opplevde at utfordringene med å sikre finansiering av eget arbeid førte til uforutsigbarhet i utvikling og drift av Newtonrom-konseptet i en periode der konseptet vokste og flere lokale interessenter ble involvert. FIRST Scandinavia viser til at de «arbeidet på spreng» for å følge opp og sikre kvalitet i konseptet, samtidig som de måtte finansiere videre utvikling og drift via overhead fra andre prosjekter.

I tillegg til støtte til koordinatorene FIRST Scandinavia og RENATE-senteret, ble det gitt søknadsbasert støtte til lokale Newtonrom, enten direkte fra Utdanningsdirektoratet eller kanalisert via FIRST Scandinavia. Støtten utgjorde bare en liten andel av kapitalbehovet, men det fremgår av intervju at tilskuddet fra Utdanningsdirektoratet ga prosjektene et kvalitetsstempel som gjorde det lettere å hente inn midler fra andre kilder.

FIRST Scandinavia mener satsingen på Newtonrom har utløst et stort lokalt engasjement rundt Newtonrom-konseptet, der mange kommuner, fylkeskommuner og lokalt næringsliv over hele landet har bidratt med både tid, midler og personressurser i arbeidet med å etablere eget Newtonrom.

Det blir i intervju med Utdanningsdirektoratet vist til at etableringen av Newtonrom fungerte greit ut fra de små midlene som ble tildelt, men at tilskuddene til etablering og støtte til Newtonrom burde vært del av en nasjonal plan med et tilhørende driftsbudsjett. Etableringen av Newtonrom bar i større grad preg av å være et pilotprosjekt.

Newton-konseptet har vært under utvikling siden 2001, og FIRST Scandinavia viser til at konseptet i dag er ferdig utviklet. Perioden 2004-2011 blir beskrevet som preget av gründervirksomhet og konseptutvikling på sentralt nivå, parallelt som det på lokalt nivå har blitt gjennomført en rekke prosjekt for å etablere Newtonrom. I hele denne perioden, og i perioden etter 2011, er det utviklet undervisningsopplegg kalt «Newton-moduler». De skal inngå som en del av ordinær undervisning ved skolene som bruker Newtonrom. En Newton-modul består av forarbeid som utføres på skolen, praktiske aktiviteter og undervisning i Newtonrommet, og avsluttes med etterarbeid på skolen. Modulene kvalitetssikres eksternt, og tilgjengeliggjøres for resten av nettverket på [Newton.no](http://newton.no).²⁶

Resultatene av satsingen på Newtonrom-konseptet fremgår av tabellen under.

²⁵ Den inneholder informasjon om konseptet, maler, eksempler på en komplett Newton-modul, herunder undervisningsopplegg, oppgaveark, oversikt over utstyr samt kostnader. Til hjelp ved oppstart er det blant annet utarbeidet en prosjektplan som kan benyttes i forbindelse med oppstart av Newtonrom. Newtonrom skal være teknologisk velutstyrt og med fokus på praktisk innredning. Kilde: Newtonmanualen. Ny utgave.

²⁶ Det er nå tilgjengeliggjort over 30 moduler innen ulike fagområder som f.eks. energi, matematikk, kyst- og havbruk, verdensrommet, geologi og teknologi. Det er utviklet moduler for barnehagen, småtrinn, mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole. <http://newton.increo.no/alle-newton-moduler.aspx#sthash.5OI1OMCv.dpuf>

Tabell 4 Aktiviteter i Newtonrom 2004-2011. Kilde: FIRST Scandinavia og Utdanningsdirektoratet

Årstall	Tildelte midler fra Utdanningsdirektoratet	Aktiviteter og resultater
2004	50 000 kr, for arbeidet med å skaffe oversikt over eksisterende "regionale elevverksteder"	<ul style="list-style-type: none"> • Starten på prosesser rundt oppretting av lokale Newtonrom. • Utarbeidet konseptet Newton Camp for å vise Newtonkonseptet lokalt
2005	150 000 kr, til Newtonrom og elevverksteder	<ul style="list-style-type: none"> • Innledet samarbeid med RENATE om opprettelsen av elevverksteder/Newtonrom. • Prosesser lokalt for å etablere Newtonrom i Salten, ga erfaring som ble tatt med videre i prosessen.
2006	500 000 kr, til medvirkning til utvikling og design av elevverksteder. I tillegg fikk 11 andre aktører midler fra Utdanningsdirektoratet, herunder RENATE som fikk 500 000 kroner	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanningsdirektoratet lyste ut midler til etableringsstøtte for Newtonrom. Tilskuddsforvalter var saksbehandler i Utdanningsdirektoratet • En rekke aktører fikk tildelt midler i oppstartstøtte fra Utdanningsdirektoratet. • FIRST Scandinavia deltok ikke i utvikling av utlysningstekst, og hadde ingen rolle i tildelingsprosessen. FIRST Scandinavia forsøkte å justere planene til de lokale søkerne inn mot det de mente var suksesskriterier, men mange av søkerne hadde planer som ikke passet med Newton-romkonseptet, spesielt når det gjaldt drift og tilgjengelighet. <ul style="list-style-type: none"> • første pilot på et Newton-rom, etablerte et midlertidig Newton-rom og piloterte flere moduler finansiert av lokalt næringsliv. • Første Newton-konferansen - Bodø. Nesten alle som fikk midler fra Utdanningsdirektoratet møtte. • Nær dialog med de Nasjonale sentrene for Naturfag og matematikk ifm utvikling og kvalitetssikring av moduler.
2007	2,6 millioner fordelt på 4 søknader	<ul style="list-style-type: none"> • Første FIRST Scandinavia-Newton-rommet etablert i Harstad. To piloter samme år. • Tilskuddsforvalter var nå FIRST Scandinavia, i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og RENATE-senteret <ul style="list-style-type: none"> • Videreutviklet søknadsskjemaet og rapportskjemaet som søkere på midler fra Utdanningsdirektoratet skulle bruke. Strengere krav til søkerne. FIRST Scandinavia nå tidlig inn med innspill og krav. • 29 søkere tildelt midler fra Utdanningsdirektoratet – mens 12 fikk avslag • Alle som hadde fått oppstartsmidler fra Udir kom inn i FIRST Scandinavia nettverk som Newtonrom under etablering, og FIRST Scandinavia reiste rundt for å informere. <ul style="list-style-type: none"> ○ Stor usikkerhet rundt hva Newtonrom faktisk var. FIRST Scandinavia utviklet derfor klare kriterier ○ Aktørene ble bedt om å vurdere om de ville arbeide for å komme innenfor kravene eller ikke. Mange av aktørene som hadde vært med frem til 2007 falt fra her • Utviklet evalueringsystem • Andre Newtonkonferanse – Kongsberg
2008	500 000 kroner, men søkte om 2 millioner. Viser til at "den videre finansiering av prosjektet vil bli behandlet av Naturfagsenteret". <i>(Naturfagsenteret tildeler 300 000 kroner senere samme år)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Naturfagsenteret skulle kvalitetssikre undervisningsmoduler, men hadde for liten kapasitet • Ett Newtonrom åpner for pilotering og flere andre prosesser på gang. • FIRST Scandinavia startet utviklingen av Newton-manualen og videreutvikling andre verktøy • Statoil stilte krav til konseptkvaliteten, tok initiativ til etablering av nye Newtonrom • FIRST Scandinavia synliggjorde status for rommene (etablering, pilotering, drift) • Tredje Newtonkonferanse - Harstad.
2009	Ingen midler tildelt fra Utdanningsdirektoratet	<ul style="list-style-type: none"> • Nye rom åpnes. • Konseptet videreutvikles • Statoil inngår 6 avtaler om etablering av Newtonrom.

		<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av rom som ikke oppfyller kvalitetskriterier. 7 rom tatt av listen over Newtonrom • Etablering av nettverket Newton Salten, noe som førte til etablering i alle Saltenkommunene • Fjerde Newtonkonferanse – Trondheim
2010	Ingen midler tildelt fra Utdanningsdirektoratet (Matematikksenteret og Naturfagsenteret tildeler 200 000 kroner)	<ul style="list-style-type: none"> • Utviklet digitalt rapportsystem • Videreutviklet maler og verktøy. • Samarbeid med Nordnorsk vitensenter og Forskerfabrikken. • Åtte nye Newtonrom
2011	1 million tildelt fra Utdanningsdirektoratet, til "koordinering av Newtonrom" (Matematikksenteret og Naturfagsenteret tildeler 150 000 kroner)	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikling konsept/nettside/intern organisering i FIRST Scandinavia • Fokus informasjon om Newtonkonseptet • Etablerte Marint forum i Newton-nettverket og utviklet fem nye Newton-moduler innen tema kyst og havbruk. • Newton-rom utvidet sin drift til også å ha aktiviteter utenfor skoletid. • Etablerte første årlige kurset for Newton-lærere • Sjette nasjonale Newton-konferansen i Bodø

2.3.3 Faser i etableringen av Newtonrom

Etableringen av Newtonrom skjer gjennom faste faser, dvs. rommene etableres og piloteres, før de gjennomgår en ekstern kvalitetsikring av metodikk og faglig innhold. I Newtonmanualen blir det fastsatt bestemte kriterier for når et Newtonrom er i de ulike fasene:

- **Etablering** - har klar fremdriftsplan og definerte mål. Prosjektleder skal være både kontaktperson og pådriver.
- **Pilotering** - åpnet for undervisning og mottar besøk fra skoleklasser. Evalueres fortløpende, revideres ved behov.
- **Driftsfasen** - når alle sertifiseringskriterier/ kvalitetskriteriene er oppfylt

FIRST Scandinavia har utarbeidet en oversikt over når de ulike Newtonrommene har åpnet og hvilken fase de ulike Newtonrommene er i i dag. Følgende oversikt viser de av Newtonrommene som er etablert i perioden 2007-2014.

Tabell 5 Status for Newtonrom etablert i perioden 2007-2014. Kilde: FIRST Scandinavia

Åpnet	Newton-rom	Fylke	Status 2014
2007	Harstad	Troms	Drift
2007	Saltdal	Nordland	Drift
2007	Verdalen	Nord-Trøndelag	Drift
2008	Bodø	Nordland	Drift
2009	Alta	Finnmark	Drift
2009	Fauske	Nordland	Drift
2009	Nannestad	Akershus	Pilotering
2009	Trondheim	Sør-Trøndelag	Drift
2010	Beiarn	Nordland	Drift
2010	Gildeskål	Nordland	Drift
2010	Hamarøy	Nordland	Går ut
2010	Hammerfest	Finnmark	Drift
2010	Meløy	Nordland	Drift
2010	Namsos	Nord-Trøndelag	Drift

2010	Steigen	Nordland	Drift
2010	Sørfold	Nordland	Reetablering
2010	ViNT, Steinkjer	Nord-Trøndelag	Drift/gjenåpnet
2011	Drammen	Buskerud	Pilotering
2011	Firda	Sogn og Fjordane	Drift
2012	Frøya	Sør-Trøndelag	Drift
2012	Newton Mosjøen	Nordland	Pilotering
2012	Newton Ofoten	Nordland	Pilotering
2012	Newton Sandnessjøen	Nordland	Drift
2013	Finnsnes	Troms	Drift
2013	Newton Vesterålen	Nordland	Drift
2013	Stavanger	Rogaland	Drift
2014	Larvik	Vestfold	Pilotering
2014	Åfjord	Sør-Trøndelag	Pilotering
	Florø	Sogn og Fjordane	Etablering
	Skedsmo	Akershus	Etablering
	Skjervøy	Troms	Etablering
	Stjørdal	Nord-Trøndelag	Etablering
	Svolvær	Nordland	Etablering
	Øsnes/Myre	Nordland	Etablering

Som det fremgår av tabellen er to av Newtonrommene som ble åpnet i perioden 2004-2011 fortsatt i piloteringsfasen. Ett av Newtonrommene som åpnet i 2010 har gått ut av listen over aktive Newtonrom. FIRST Scandinavia viser til at de etter tildelingsprosessen i 2006 så at en rekke av tilskuddsmottakere hadde konsepter som skilte seg betydelig fra det opprinnelige Newtonrom-konseptet. Det har gjennom kvalitetssikring av Newtonrommene vært avsluttet samarbeid med en del konsepter som først fikk støtte til å starte opp Newtonrom, for eksempel i 2009 da ni Newtonrom ble tatt av listen over rom som oppfylte kvalitetskriteriene. Deloitte har også fått oversendt liste over Newtonrom som mottok etableringsmidler i 2006 og 2007. En rekke av disse Newtonrommene ble aldri fullverdige Newtonrom, og dette gjelder spesielt en del av Newtonrommene som fikk tilskudd i 2006:

- 12 av de 15 mottakerne som fikk midler i 2006 er i 2014 ikke lenger kvalifisert som Newtonrom. Av de tre siste aktørene er to av dem er i drift i 2014 og en er markert som "erfaringer delt".²⁷ Disse tre aktørene fikk også midler i 2007.
- 29 av aktørene fikk midler i 2007. Av disse er
 - 12 i drift eller markert som «erfaringer delt»
 - 17 av de 29 som fikk midler i 2007 er ikke lenger kvalifisert som Newtonrom.

2.3.4 utfordringer ved etablering og drift av Newtonrom

Manglende driftstilskudd fra Utdanningsdirektoratet, kombinert med at næringslivets tilskudd i størst grad var rettet inn som etableringstilskudd, har gjort at flere Newtonrom har brukt flere år på å skape forutsigbare økonomiske rammer for driften av Newtonrommene. Det fremgår av intervju at man erfarte at den mest stabile og forutsigbare løsningen var å forankre Newtonrom-prosjektet i kommunen eller fylkeskommunen, med Newtonrom kategorisert som egen driftsenhet med tilhørende budsjett.

²⁷ FIRST Scandinavia opplyser at de med «erfaringer delt» viser til at tilskuddet er benyttet til tiltak som er videreført i annen forbindelse i Newtonrom. For eksempel ble tilskuddet i ett av tilfellene brukt bl.a. til utstyr til undervisningsmoduler som ble testet ut i den første piloten i Bodø, og som senere også ble brukt i et Newtonrom i Bodø.

Følgende fremgår av overordnet årsrapport for Newtonrom for 2011:

«I 2010-2011 har vi som konseptiere hatt størst fokus på kvalitetssikring og rendyrking av konseptet. I denne prosessen har en del de tidligste Newton-rometablererne måttet gi seg. Man har ikke hatt nok fokus på kontinuitet og dermed ikke fått til en god driftsmodell. Det gjenstår fremdeles et par Newton-rom som arbeider intenst med akkurat dette.»

FIRST Scandinavia viser til at Newtonrom som er kommet til piloteringsfasen kommer seg videre til en driftsfase, selv om det tar tid og for flere er tunge prosesser med å få på plass en langsiktig sikring av driftsmidler til Newtonrommene.

Det blir vist til at det fra starten av har vært stor interesse for - og entusiasme rundt Newton-konseptet, og at mange i 2006-2007 søkte midler til egne prosjekt, uten å vite nok om Newtonrom-prosjektet, og/eller uten en intensjon om å etablere et Newtonrom. Flere av disse aktørene kom ikke i konkret etableringsfase, og i tidlig konseptutvikling var det for FIRST Scandinavia en utfordring å følge opp alle interesserte. FIRST Scandinavia konkluderer i ettertid med at aktørene som er fulgt tettere opp i mye større grad har lyktes i å komme i etableringsfase.

Det blir videre vist til at FIRST Scandinavia som konseptier etter hvert erfarte hvor viktig det var å forankre drift og eierskap i kommune/ fylke - i praksis ved at Newtonrom blir en egen utgiftspost på driftsbudsjettet til kommunen. FIRST Scandinavia gjorde seg erfaringer fra 2004-2008 om hvilke prosesser som var mest hensiktsmessige for å sikre gode etableringer av Newton-rom.

FIRST Scandinavia viser til at de i kontakt med potensielle etablerere er tydelige på at det å etablere et Newton-rom tar lang tid og krever utholdenhet og vilje fra mange hold i lokalsamfunnet. Den første fasen betegnes som «innledende runder», hvor stemningen for om det i det hele tatt ønskes et slikt undervisningstilbud i kommunen undersøkes. Deretter blir det eventuelt satt i gang et forprosjekt som enten ender i en konkret plan for etableringen av et Newtonrom, eller en avslutning og konklusjon om at det ikke er aktuelt å etablere et Newtonrom. For de som går videre og har aksept for etablering, samt forankring i sin kommune, starter FIRST Scandinavia en nær dialog for å lede aktørene i rett retning. Da blir prosjektet ansett som et Newtonrom under etablering. FIRST Scandinavia bistår da Newtonrommet under etablering med å; delta på møter, tilby de verktøy som trengs i de forskjellige fasene, skissere lokaler, foreslå hvilke Newton-moduler de skal starte med, foreslå møblering, dele erfaringer om utstyr og annet, sette aktørene i kontakt med andre Newtonrom med mer.

2.3.5 Geografisk spredning av Newtonrom

Det er store geografiske ulikheter når det gjelder spredningen av Newtonrom. Som figuren under viser, er 13 av de 28 Newtonrommene som er i drift eller under pilotering i 2014 lokalisert i Nordland fylke.

Tabell 6 Antall Newtonrom i drift eller pilotering i 2014, fordelt etter fylkestilhørighet. Kilde: FIRST Scandinavia

Fylke	Antall Newtonrom i drift eller pilotering
Akershus	1
Buskerud	1
Finnmark	2
Nordland	13
Nord-Trøndelag	3
Rogaland	1
Sogn og Fjordane	1
Sør-Trøndelag	3
Troms	2
Vestfold	1

Det fremgår av intervju at det var ønskelig å fordele Newtonrom over hele landet, men at det viktigste var å få vellykkede piloter. Man så at det var lettere å etablere Newtonrom i nærheten av kompetansesenter, slik som FIRST Scandinavia, som holder til i Bodø i Nordland. Det blir vist til at det var enklere å etablere Newtonrom i Nordland ettersom potensielle Newtonrom i dette området hadde

kompetanse tilgjengelig i nærheten. Dette gjorde at det ble en større opphopning av tilbud rundt kompetansesstedene.

2.3.6 Konseptutvikling og lokale investeringer

Deloitte har ikke mottatt oversikter eller tallgrunnlag som kan brukes for å vise nøyaktig hvor stor andel av tilskuddsmidlene til Newtonrom som er brukt til henholdsvis investeringer, drift og andre aktiviteter.

Det fremgår av intervju og dokumentasjon at tilskuddsmidlene har blitt brukt både direkte til nyinvesteringer i lokale Newtonrom (for eksempel innkjøp av utstyr) og til drift og koordinering av de lokale prosjektene (for eksempel reisekostnader og lønn til ansatte i FIRST Scandinavia).

Utdanningsdirektoratet har i sin tilskuddsforvaltning fått signaler fra Kunnskapsdepartementet om at tilskuddsmidlene først og fremst skulle brukes til å bidra til å dekke deler av kostnadene med å etablere lokale Newtonrom. Det fremgår av intervju at det flere ganger var avklaringer med departementet om tilskuddsmidlene også kunne brukes til drift av allerede etablerte Newtonrom.

Et sentralt skille i tilskuddsfordelingen har vært støtte til etablering av lokale Newtonrom og konseptutvikling/ støttefunksjoner.

Tabell 7 Oppsummering av hvordan tilskuddet er fordelt mellom de ulike mottakergruppene

Mottaker	Tidsrom	Sum
Nasjonalt senter for realfagsrekruttering (RENATE-senteret), for koordinering og støtte til Newtonrom-prosjektet	2006	500 000 kroner
Støtte direkte til lokale Newtonrom	2006	675 000 kroner
FIRST Scandinavia, som videreformidler støtte til lokale Newtonrom-prosjektet og som konseptutvikler	2004-2011	5 100 000 kroner

I 2006 ble 675 000 kroner av tilskuddsmidlene fordelt direkte fra Utdanningsdirektoratet til potensielle etablerere av lokale Newtonrom. Til sammen fikk 15 aktører i 2006 tildelt midler i oppstartstøtte fra Utdanningsdirektoratet. FIRST Scandinavia hadde ingen rolle verken i utarbeidelsen av kriterier eller i tildelingsprosessen dette året, men ble påfølgende år inkludert i forvaltningen av midlene til lokale aktører. Det fremgår av tall oversendt fra FIRST Scandinavia at det totalt ble utbetalt midler til 34 lokale Newtonrom i perioden 2006-2007.

FIRST Scandinavia opplyser at midlene som er kommet til stiftelsen enten er videreformidlet som etableringsstøtte til lokale Newtonrom, eller er benyttet til faktiske utgifter i forbindelse med timer brukt til utvikling av konseptet og oppfølging av etablerere, herunder arrangering av nettverksmøter, nettsider og verktøy for rapportering og påmelding. FIRST Scandinavia har også spesifisert disse aktivitetene i rapporter til Utdanningsdirektoratet i 2007 og 2008.

I figuren på neste side fremgår det hvordan tildelingene fra Utdanningsdirektoratet har blitt brukt i FIRST Scandinavia.

Tabell 8 Oversikt over tildelinger til FIRST Scandinavia og bruk av disse midlene. Kilde: Tildelingsbrev fra Utdanningsdirektoratet og kommentarer/rapporter fra FIRST Scandinavia.

Beskrivelse	Dato	Sum	Hva ble midlene brukt til?	Konseptutvikling og støttefunksjon	Støtte lokale Newtonrom	Annet
Til "Regionale Elevverksteder"	19.11. 2004	50 000	Et prosjekt som gikk ut på å lage oversikt over aktørene som hadde fått midler fra direktoratet til Newtonrom-lignende satsinger			x, kartlegging

Elevverksteder og Lego League	06.09. 2005	50 000	Disse midlene ble brukt til konseptutvikling.	x	
Medvirkning til elevverksteder	12.12. 2005	100 000	Disse midlene ble brukt til konseptutvikling.	x	
Medvirkning til elevverksteder	14.04. 2006	500 000			x
Medvirkning til Newton rom (spesielt i Nordland fylke)	08.11. 2006	300 000	Disse midlene ble brukt til å intensivere prosjektet Newton Salten som er et samarbeid mellom Newton-rom i Salten og hvor FIRST Scandinavia deltar i og leder prosessene sammen med lokal aktør. Målet var å utarbeide en modell som kunne implementeres i andre fylker, og prosjektet medførte erfaringer som FIRST Scandinavia benytter i andre prosjekt.	x	x
Utvikling av Newton rom og newton.no	19.03. 2007	1 000 000	Her ble kr 450 000 fordelt til søkere/potensielle etablerere av Newtonrom. De resterende midlene ble brukt til konseptutvikling, herunder utvikling av system for påmelding og evaluering. I tillegg ble det brukt ressurser på oppfølging og support av etablerere av Newton-rom.	x	x
Etablering og arbeid med Newton rom	01.06. 2007	450 000	Disse midlene ble brukt til oppfølging av Newton-rom, reisevirksomhet i den forbindelse og videre utvikling av konseptet.	x	
Digitalt påmeldingssystem (200 000 NOK) og videreutvikling av Newtonrom	05.10. 2007	800 000	Her ble kr 500 000 fordelt til søkere/potensielle etablerere av Newton-rom. Kr 200 000 gikk til arbeidet med newton.no og påmeldingssystem	x	x
Etablering og arbeid med Newton rom	23.11. 2007	350 000	Disse midlene ble brukt til konseptutvikling. I 2007 ble det delt ut 600 000 til søkere og potensielle etablerere av Newton-rom.	x	
innvilget raskt: mulig at resterende 1,5 mill etterspurt også ble innvilget	07.03. 2008	500 000	Disse midlene gikk til konseptutvikling. (FIRST Scandinavia fikk i tillegg 04.09. 2008 kr 300 000 fra Naturfagsenteret. Det ble her fokusert på at arbeidet måtte konsentreres lokalt for å få Newton-rommene til å fungere framfor å etablere nye Newton-rom).	x	
til Newton-prosjektet	19.05. 2011	1 000 000	Disse midlene gikk blant annet til revideringer og forbedringer av verktøy i konseptet, oppfølging av Newton-rom.	x	

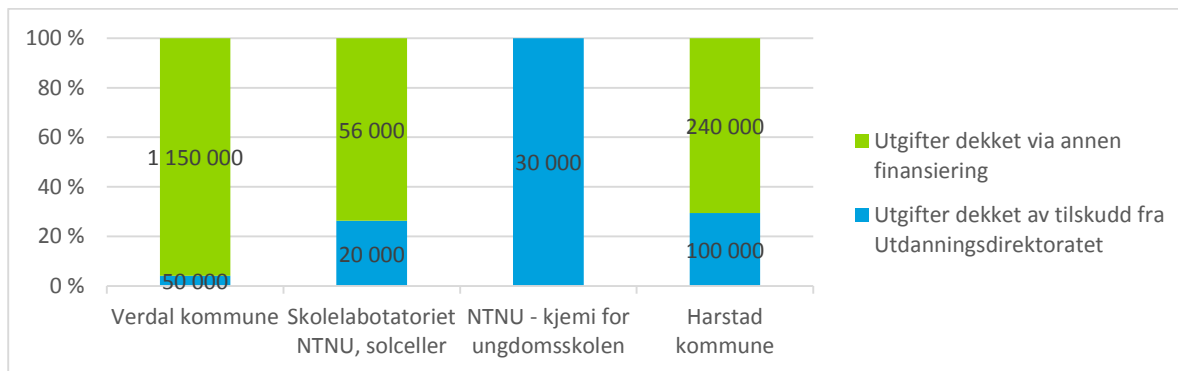
FIRST Scandinavia viser til at midlene fordelt til de enkelte Newtonrommene også til dels ble benyttet til konseptutvikling og etablering. Midlene fordelt fra Utdanningsdirektoratet ble i hovedsak fordelt før de lokale Newtonrommene kom i ordinær driftsfase, noe som betyr at de lokale Newtonrommene enten arbeidet med forprosjekt, var under etablering eller var i piloteringsfase.

2.3.7 Tilskuddsbruk ved det enkelte Newtonrom

Det fremgår av dokumentasjon fra FIRST Scandinavia at tilskuddsmidler som går til lokale Newtonrom fra Utdanningsdirektoratet som regel blir brukt til konkrete etableringer og nyinvesteringer, slik som innkjøp av utstyr til Newtonrommet. Det blir kommentert at de fleste lokale Newtonrommene erfaringsmessig pleier å søke etter midler til forprosjekt og etablering av Newton-rom, og at slike søknader ofte sendes både til aktører i næringsliv, kommune, fylkeskommune og i noen tilfeller departementet.

FIRST Scandinavia og Utdanningsdirektoratet viser til at de ikke har hatt detaljert oversikt over økonomien i de lokale Newtonrommene. Deloitte har ikke mottatt dokumentasjon som viser hvor stor andel Utdanningsdirektoratet sitt tilskudd utgjør av de lokale Newtonrommenes kostnader til investering og drift. Det er heller ikke lagt frem dokumentasjon for Deloitte som viser fordelingen av tilskuddsmidler i de enkelte Newtonrom. De fleste etableringstilskuddene til lokale Newtonrom var på mellom 25 000 og 75 000 kroner. Deloitte har mottatt fire rapporter fra lokale Newtonrom innsendt våren 2007 som viser hvordan midlene fra Utdanningsdirektoratet er benyttet i disse prosjektene, og i figuren under fremgår hvor stor andel tilskuddene utgjør av de totale utgiftene i disse fire Newtonrom-prosjektene.

Figur 1 Eksempler fra fire lokale Newtonrom som viser tilskuddenes andel av finansieringen. Kilde: Newtonroms rapportering for 2006.²⁸

Som det fremgår av eksemplene i figuren over, varierer det i stor grad både hvor store tilskudd de ulike aktørene har mottatt og hvor stor andel av de totale kostnadene til det enkelte Newtonrom som ble dekket av tilskuddsmidlene fra Utdanningsdirektoratet. Det blir i intervju vist til at etableringskostnader for Newtonrom vil variere vesentlig fra sted til sted, men at lokalets størrelse og standard vil i utgangspunktet være utslagsgivende. Det samme gjelder også hvilke moduler og utstyr man ønsker å starte med. Et enkelt lite Newton-rom kan eksempelvis koste 500 000 kr å få på plass. Både Utdanningsdirektoratet og FIRST Scandinavia kommenterer at tilskuddsmidlene fra Utdanningsdirektoratet til Newtonrom, som i mange tilfeller er på mellom 20 000 kroner og 50 000 kroner, kun dekker en liten del av etableringskostnadene.

Deloitte har mottatt rapporter fra lokale Newtonrom i 2010 og 2011, men her fremgår ikke fordelingen av kostnader i prosjektet eller finansieringskildene. Det fremgår av intervju at siden Newtonrom de siste årene ikke lenger får direkte støtte fra Utdanningsdirektoratet, har de valgt å ikke be om at de lokale Newtonrommene rapporterer tilbake på regnskapstall. Deloitte har også fått oversendt seks søknader om midler til etablering av Newtonrom sendt inn våren 2007. Søknadene har i ulik grad oppgitt hvor stor andel av totalbudsjettet tilskuddet fra Utdanningsdirektoratet er tenkt å dekke:

- I to søknader beskrives finansieringsplan, og aktørene søker om dekning av henholdsvis 15 % og 21 % av total finansiering. I det ene prosjektet ble det søkt om 50 000 av totalt 340 000 kroner og i det andre ble det søkt om 250 000 av totalt 1200000 kroner.
- I én søknad er det oppgitt at søker ber om 50 000 kroner i tilskudd fra Utdanningsdirektoratet, men det fremgår ikke av søknaden hvor store kostnader det er beregnet totalt i prosjektet.

²⁸ Tilskudd fra Utdanningsdirektoratet i prosent av totale utgifter i 4 lokale Newtonrom. Nominelle tall er kroner, prosent ved siden av stolpen angir tilskuddsmidler fra Utdanningsdirektoratet i prosent av totale utgifter. I tillegg til de fire rapportene, ble det i en femte rapport fra Jærmuseet ikke rapportert om faktiske *kostnader*, men det ble rapportert om at Utdanningsdirektoratets tilskudd utgjorde 43 % av totale *inntekter* (200 000 kr fra Utdanningsdirektoratet av 470 000 kr totalt i finansiering)

- I én søknad oppgis totale utgifter på 1 150 000 kroner, men det fremgår ikke hvor mye midler det søkes til Utdanningsdirektoratet.
- I én søknad oppgis forventede totalkostnader på 290 000, og det søkes Utdanningsdirektoratet om tilskudd 50 000 kroner, som utgjør 15 % av totalbudsjettet.

2.3.8 Samarbeid og eierskap til Newtonrom

Som det fremgår av tallene i tabellen under var 14 av Newtonrommene etablert før 2011 eid (driftet) av kommuner eller fylkeskommuner, mens 5 var eid av næringslivet. To av disse Newtonrommene har fra 2011 til 2014 skiftet fra å være eid av næringslivet til å være eid av kommunen. Av de ni Newtonrommene som er åpnet etter 2011 er fire eid av fylkeskommuner, tre eid av kommuner og ett er delt mellom en kommune og fylkeskommune. Ett av disse er også eid av en egen stiftelse for Newtonrom.

Tabell 9 Eierskap for Newtonrom. Kilde: FIRST Scandinavia

Åpnet	By	Status 2014	Eier 2010-2011	Eier 2014
2007	Harstad	Drift	Kunnskapsparken Nord	Harstad kommune
2007	Saltdal	Drift	Saltdal kommune	
2007	Verdalen	Drift	Lokalt næringsliv	Verdal kommune
2008	Bodø	Drift	Bodø kommune	
2009	Alta	Drift	Alta kommune	
2009	Fauske	Drift	Fauske kommune	
2009	Trondheim	Drift	Trondheim kommune	
2009	Nannestad	Pilotering	Nannestad vgs	
2010	Beiarn	Drift	Beiarn Kommune	
2010	Gildeskål	Drift	Gildeskål kommune - et samarbeid med vgs og kunnskapssenteret	
2010	Hammerfest	Drift	Hammerfest energi	
2010	Meløy	Drift	Meløy kommune	
2010	Namsos	Drift	Olav Duun vgs	
2010	Steigen	Drift	Steigen kommune	
2010	Vint Steinkjer	Drift/reetablert	NTE Holding	
2010	Sørfold	Reetablering	Sørfold kommune	
2010	Hamarøy	Ute	Hamarøy kommune	
2011	Firda	Drift	Firda vgs	
2011	Drammen	Pilotering	Drammen næringsliv v/nettverket EI-core	
2012	Frøya	Drift		Sør-Trøndelag fylkeskommune/Frøya kommune
2012	Sandnessjøen	Drift		Nordland fylkeskommune, Sandnessjøen vgs
2012	Mosjøen	Pilotering		Nordland fylkeskommune, Mosjøen vgs
2012	Ofoten	Pilotering	Norsk Gründerutvikling	Nordland fylkeskommune, Narvik vgs
2013	Finnsnes	Drift		Lenvik kommune
2013	Stavanger	Drift		Stavanger kommune i samarbeid med Norsk Oljemuseum
2013	Vesterålen	Drift		Nordland fylkeskommune, Sortland vgs

2014	Larvik	Pilotering		Stiftelsen Newton-rom Larvik
2014	Åfjord	Pilotering		Åfjord Kommune

Det fremgår av intervju at det har blitt lagt vesentlig vekt på å sikre at Newtonrom drives og eies av kommune og/eller fylkeskommune, for å sikre kontinuitet og en forutsigbar driftssituasjon. Det blir i intervju vist til at erfaringen fra etableringen av Newtonrommene er at det lokale næringslivet er mer positive til å gi støtte til etablering av Newtonrommene enn til å støtte driftskostnader. Det blir i intervju kommentert at eierskap og drift derfor gjerne kan skje i samarbeid med andre aktører, men at Newtonrom bør inngå som en driftsenhet i kommunen eller fylkeskommunen slik at den langsiktige finansieringen er ivaretatt. Det fremgår av intervju at det å få inn Newtonrom som egen post i driftsbudsjettet i kommunen kan ta tid, og det kan medføre at det tar lang tid fra planlegging av Newtonrom til rommene blir åpnet.

Selv om de fleste Newtonrommene er eid av kommuner/fylkeskommuner, har de fleste inngått ulike typer samarbeid om støtte eller konseptutvikling i samarbeid med næringslivet. 15 av de 18 Newtonrommene som har sendt inn rapport for 2011 rapporterer at de har inngått samarbeid med næringslivet. Flere av Newtonrommene viser samtidig i årsrapportene til utfordringer i samarbeidet med næringslivet. Fem av Newtonrommene har inngått samarbeid med FoU-miljøer, og i tillegg har minst tre av Newtonrommene samarbeid med vitensentre. Minst to av Newtonrommene har også inngått samarbeid med museum. FIRST Scandinavia opplyser at de i en tidlig fase av utviklingen av Newtonrom-konseptet (2005) hadde kontakt med og fulgte Vitensentrenes arbeid, men at det ikke ble etablert et samarbeid.

Statoil har helt fra starten av konseptutviklingen i 2001 vært en samarbeidspartner til Newtonrom-konseptet, både med etablering av lokale Newtonrom, og med innspill til konseptutviklingen. FIRST Scandinavia fikk i 2008 spørsmål fra Statoil om mulighetene for å gjøre en konkret prosjektering av etablering av et Newtonrom med tema energi. Newtonrommet ble til slutt etablert i Trondheim (med åpning i 2009), etter avtale mellom kommunen (driftsmidler til lærere), Vitensenteret i Trondheim (drifting etter bestilling fra kommunen) og NTNU Vitenskapsmuseum (stilte med lokaler). Det var da etter samarbeid med fagmiljø utviklet varierte og avanserte undervisningsopplegg. Prosjektet ble i ettertid brukt som en suksesshistorie og ga erfaringer som ble brukt aktivt i konseptutviklingen videre. Statoil var også en aktør som stilte krav om at FIRST Scandinavia skulle sikre kvalitet i konseptet, og bidro til bevisstgjøring om at Newtonrom måtte holde en viss standard for å sikre konseptets omdømme.

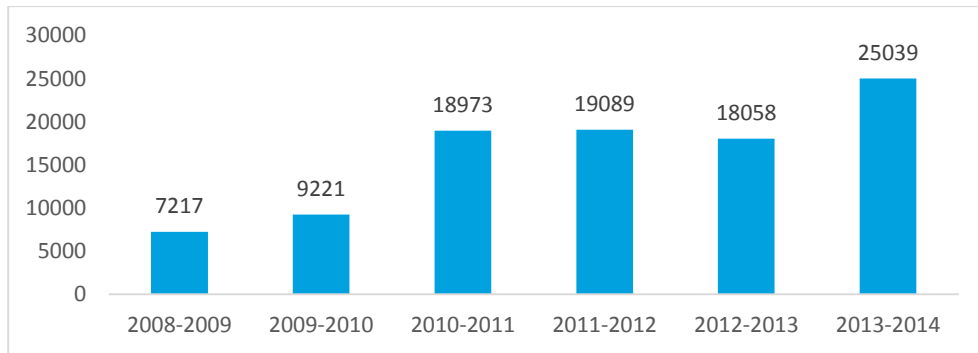
I 2009 inngikk Nordland fylkeskommune samarbeid med Statoil om etablering av seks Newtonrom med tema energi, etter samarbeidsmodellen fra Trondheim. Avtalen er at partene spleiser på investeringsutgiftene. Målet var også å plassere Newtonrommene i Fylkeskommunens egne lokaler, men dette har man ikke fått til overalt, man har også måttet leie lokaler. Dermed har fylkeskommunen sett seg nødt til å bistå med driftsmidler utover en andel av lærerstillingen i Newtonrommet. Flere steder er det inngått konkrete avtaler med kommunene om delt ansvar for lærerstilling og drift.

2.4 Elever og skolars bruk av Newtonrom

Det fremgår av dokumentasjon at fra det første Newtonrommet åpnet i 2007 til skoleåret 2010/2011 har det i Newtonrommene blitt avholdt 35 361 undervisningsdager i Newtonrommene. Det blir vist til at de fleste av disse undervisningsdagene er blitt gjennomført som heldagsmoduler, som er omtrent 5 timer undervisning med Newtonlærer i løpet av en dag.

Til sammen har 97 342 elever fått undervisning i Newtonrom fra oppstarten skoleåret 2008/2009 frem til skoleåret 2013/2014. Utviklingen i besøkstallene fra år til år fremgår av figuren på neste side.

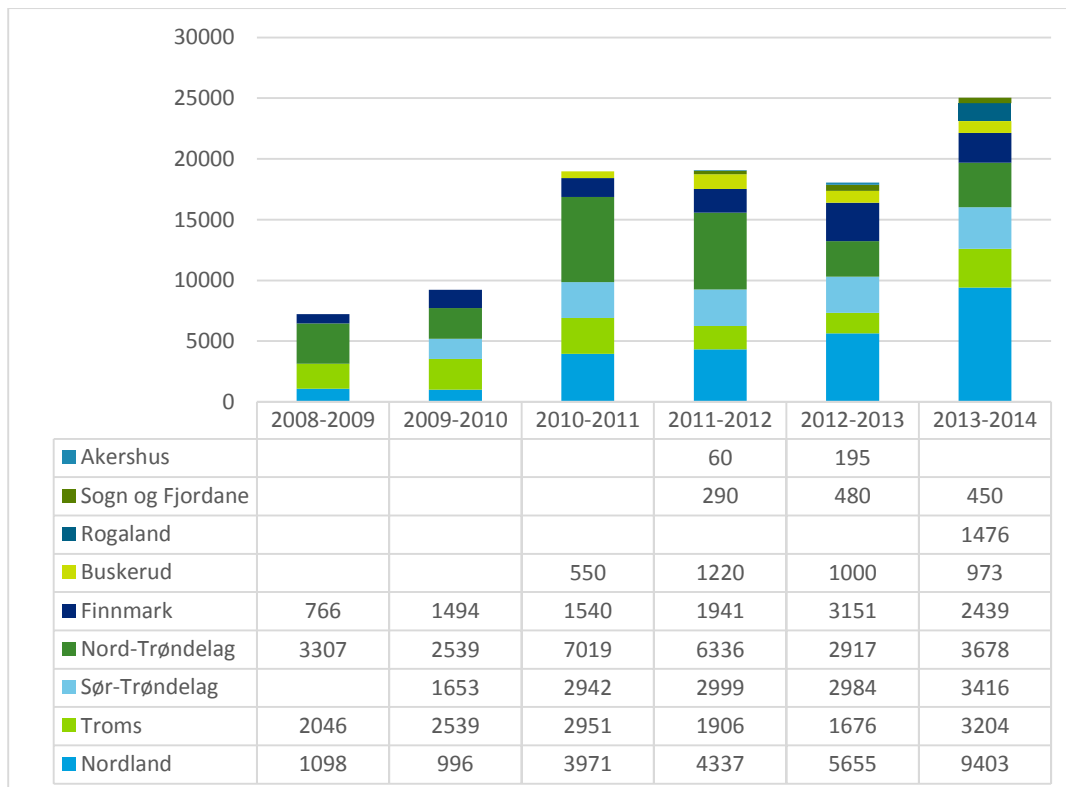
Figur 2 Oversikt over antall elever som har fått undervisning i Newton-rommene fra 2008/2009 frem til 2013/2014. Kilde: FIRST Scandinavia

Som tallene i figuren viser, har det vært en betydelig vekst i antall elever som har fått undervisning fra oppstarten i 2008/2009 og frem til 2013/2014. Den største økningen i besøkstall finner sted fra skoleåret 2009/2010 til skoleåret 2010/2011, og har i stor grad som bakgrunn at det i 2010 ble åpnet hele ni nye Newtonrom i Norge. I tillegg har det i perioden etter 2008/2009 vært fokus på å sikre kontinuitet og tett oppfølging av etableringene av Newtonrom.

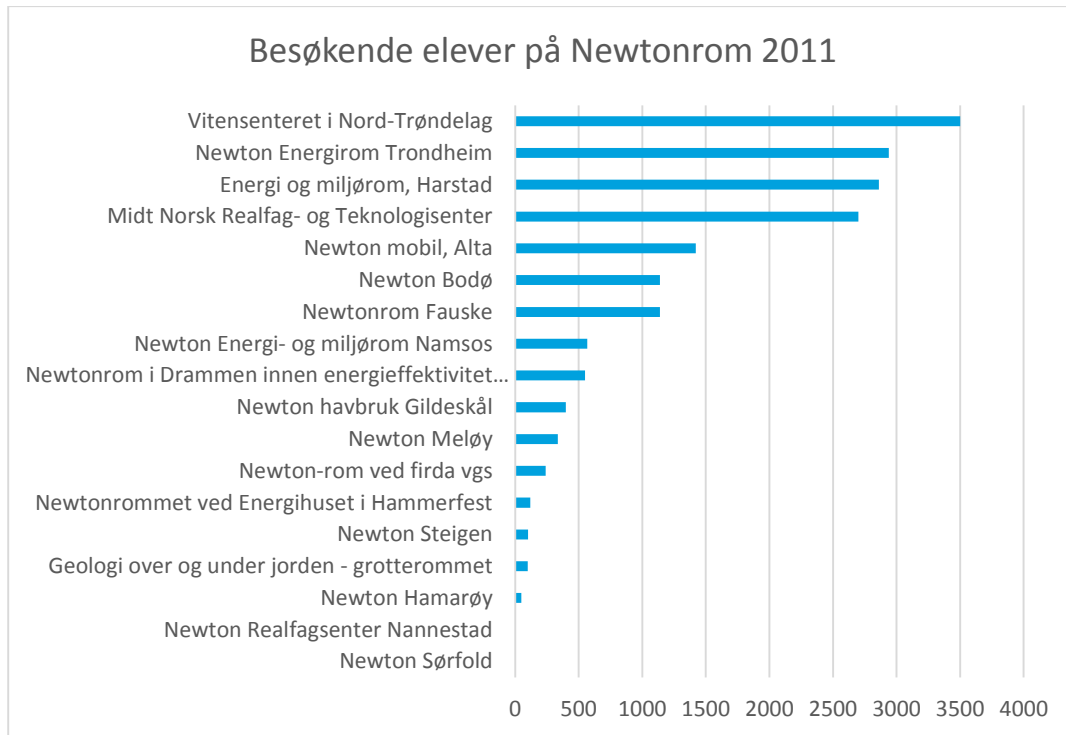
Som det fremgår av figuren under, var det de i 2008/2009 og 2009/2010 elever i de fem nordligste fylkene som hadde mulighet til å besøke Newtonrom, men i årene etter har en rekke andre fylker også fått tilgang til Newtonrom, som elever også har benyttet.

Figur 3 Oversikt besøkende i Newtonrom fra skoleåret 2008/2009 til skoleåret 2013/2014, sortert etter fylke. Kilde: FIRST Scandinavia

Det fremgår av rapportering fra Newtonrommene for 2011 at det i snitt har vært 1009 besøkende elever per Newtonrom dette året. Det er store forskjeller mellom hvor mange besøkende de ulike Newtonrommene har: Fire Newtonrom har hatt over 2500 besøkende i 2011, ni Newtonrom har hatt under 570 besøkende, og to Newtonrom har ikke rapportert inn noen besøkende i løpet av 2011.

Figur 7 Elever som har besøkt Newtonrom 2011. Kilde: Rapportering fra Newtonrom 2011. Kilde: Sammenstilling av besøkstall rapportert inn til Utdanningsdirektoratet fra hvert enkelt Newtonrom

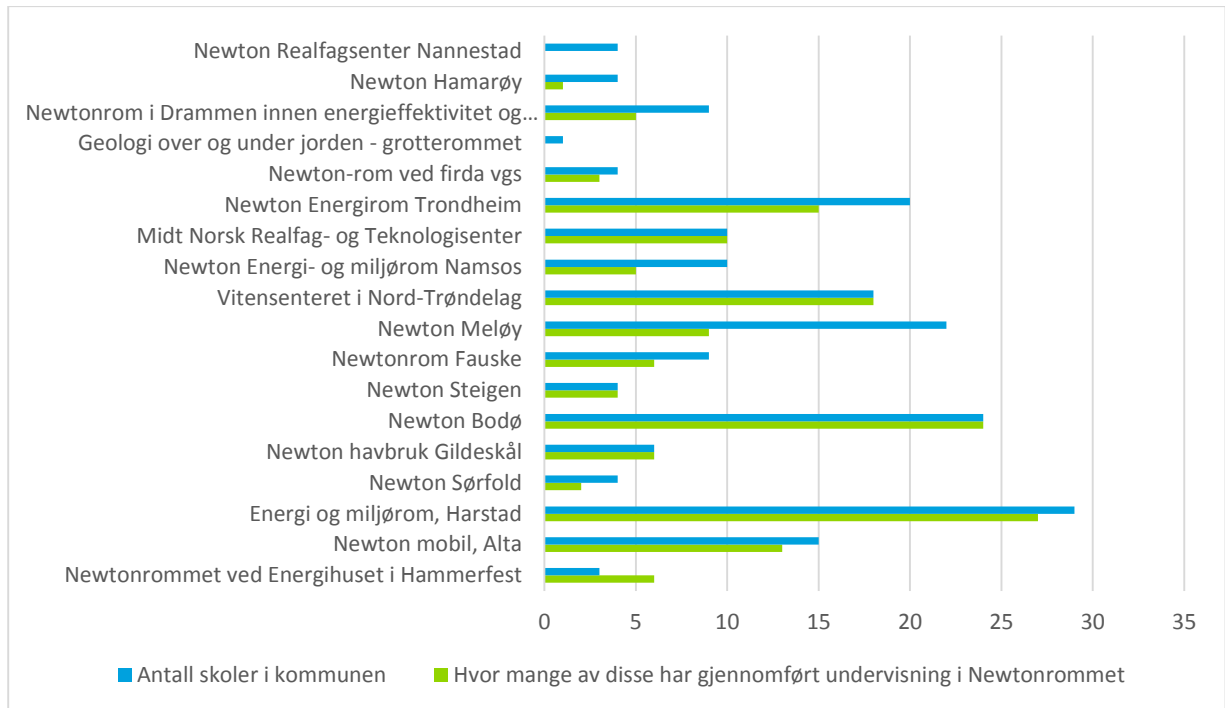

Det har fra oppstarten av arbeidet med etableringen av Newtonrom vært høyt fokus på å sikre god forankring hos skoleeier og det er kontinuerlig oppfordret til samarbeid mellom de ulike aktørene lokalt, herunder de lokale skolene. I kvalitetskriteriene som de lokale Newtonrommene må oppfylle eller arbeide aktivt med for å kvalifisere til å stå på listen over godkjente Newtonrom, fremgår det at Newtonrom må være «forankret hos skoleeier (kommune, fylke)» og at Newtonrom skal være «tilgjengelig for flere skoler og allmennheten».

I det nye elektroniske rapporteringssystemet som Newtonrommene skal benytte for rapporteringen til Utdanningsdirektoratet og FIRST Scandinavia, skal alle Newtonrommene også rapportere inn på hvor mange skoler det er i kommunen, og hvor mange av disse skolene som har hatt undervisning i Newtonrommet. Det skal også rapporteres inn på om skoler fra andre kommuner har hatt undervisning i Newtonrommet.

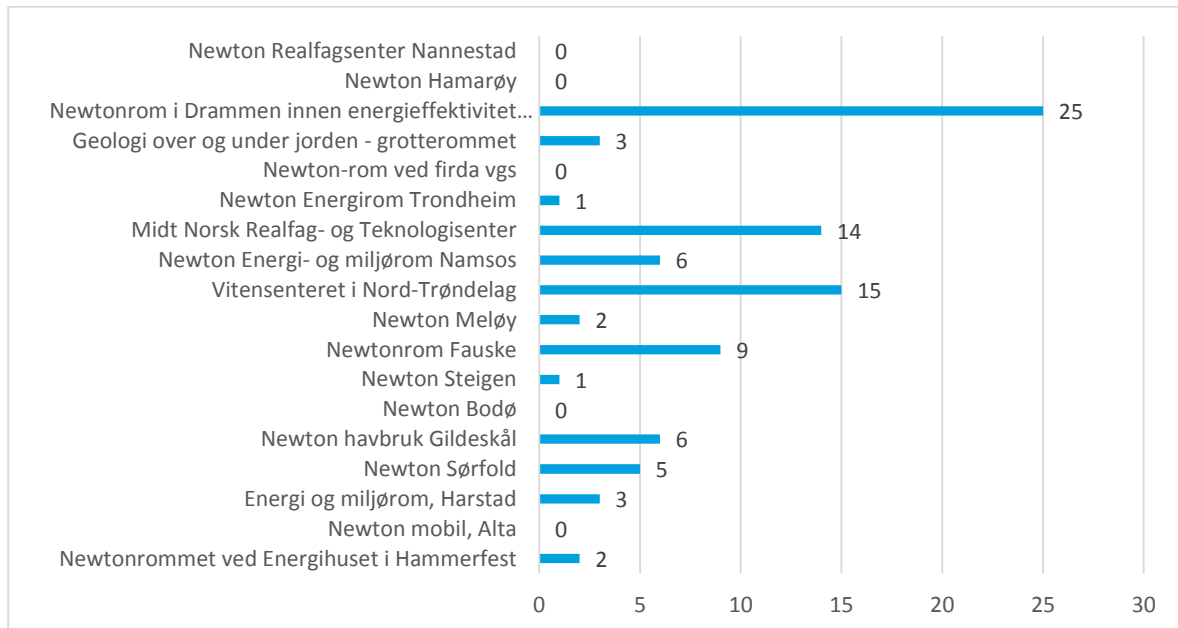
Rapporteringen fra Newtonrommene i 2011 viser at Newtonrom i de fleste kommunene er benyttet av flere skoler i kommunen. Det er også her en variasjon mellom kommunene; i noen kommuner benytter alle skolene seg av Newtonrommene, mens det i andre kommuner er et fåtall som benytter seg av dette tilbudet.

Figur 5 Skoler innen samme kommune som har benyttet Newtonrom i 2011. Kilde: Rapportering fra Newtonrom for 2011.²⁹

Newtonrommene er plassert i kommuner på en slik måte at det til sammen er 196 skoler i kommunen som potensielt kan tilbys undervisning i Newtonrommene. I 2011 hadde 154 av disse skolene undervisning i Newtonrommet, i tillegg til 92 skoler fra andre kommuner. Oversikten over Newtonrommene som i 2011 også ble benyttet av skoler fra andre kommuner fremgår av figuren under.

Figur 6 Skoler fra andre kommuner som har benyttet Newtonrom i 2011. Kilde: Rapportering fra Newtonrom for 2011

²⁹ I rapporteringen fra Newtonrommet i Hammerfest er det rapportert inn at det er gjennomført undervisning på flere skoler enn det finnes i kommunen, det er grunn til å tro at det her er snakk om feilrapportering, for eksempel at også skoler utenfor kommunen er tatt med.

2.5 Rapportering

Det fremgår av intervju at Utdanningsdirektoratet ikke utarbeidet prosedyrer eller maler for rapportering på bruk av tilskuddsmidler, men at FIRST Scandinavia utarbeidet mal for søknad og rapportering etter de tok over tilskuddsforvaltningen i 2007.

I tildelingsbrevene fra Utdanningsdirektoratet er det lagt inn en standardsetning om at Utdanningsdirektoratet «forventer å motta en rapport om hvordan midlene blir benyttet.». I tildelingsbrevene Deloitte har gjennomgått er det bare unntaksvis lagt inn frist for slik rapportering, og det fremgår ikke spesifikke krav til innholdet i denne rapporteringen. I intervju blir det likevel vist til at tilskuddsmottakerne har sendt inn rapporter som forutsatt, og at tilskuddsforvalter i Utdanningsdirektoratet opplevde at rapportene ga tilstrekkelig informasjon om hvordan midlene var benyttet. Det blir vist til at tilskuddsforvalter også fikk informasjon om måloppnåelse via annen tett kontakt med de lokale Newtonrommene, blant annet ved at han reiste på besøk og så hvordan Newtonrommene ble drevet i praksis.

Det oppgis i intervju at FIRST Scandinavia har sendt rapporter til Utdanningsdirektoratet hvert år i aktuell periode. Deloitte har etterspurt slike rapporter, og har mottatt to slike statusrapporter. Statusrapporten fra FIRST Scandinavia viser hvilke aktiviteter som er gjennomført og hvilke resultater som er oppnådd siste år. I 2011 fikk Utdanningsdirektoratet også oversendt rapportering fra bruken av tilskuddet gift til FIRST Scandinavia 19.mai 2011.³⁰

Siden FIRST Scandinavia i alle årene bortsett fra 2006 har forvaltet tilskuddsmidlene til Newtonrom fra Utdanningsdirektoratet, er det FIRST Scandinavia som i først omgang mottar årlige rapporter fra lokale Newtonrom vedrørende bruken av tilskuddsmidler. Disse årsrapportene blir videresendt til Utdanningsdirektoratet. FIRST Scandinavia utviklet i 2007 et rapporteringssystem for å innhente informasjon om bruken av midlene på lokalt nivå og det ble i mars 2007 sammen med Utdanningsdirektoratet sendt ut brev til samtlige tilskuddsmottakere i 2006 med beskjed om å sende inn rapportering på bruken av Newtonrom-tilskuddet i henhold til mal i elektronisk tilgjengelig rapporteringsskjema. Det fremgår av brevet at rapportene skulle sendes til FIRST Scandinavia, som sammen med Utdanningsdirektoratet og RENATE-senteret skulle behandle disse.³¹

En rapporteringsoversikt utarbeidet av FIRST Scandinavia viser at 13 av de 20 som mottok midler i 2006 og/ eller mai 2007 sendte inn rapport for hvordan midlene ble brukt. Rapporteringen ble gjort i henhold til en fastlagt, elektronisk mal, men Deloittes gjennomgang av et utvalg av disse avdekker at det er vesentlige forskjeller i hvor detaljert rapporteringen går, og hva det rapporteres tilbake på. Også FIRST Scandinavia kommenterer at rapporteringen har vært av varierende kvalitet og mener dette også henger sammen med variasjonen i kvaliteten og ressursene som er lagt ned lokalt i forbindelse med planleggingen av de ulike Newtonrommene. En svakhet med noen av rapportene er at enkelte ikke beskriver regnskap eller hvilke kostnader som har påløpt i prosjektet løpet av 2006 (noen beskriver kun inntektskilder, mens andre beskriver kun kostnader). Noen av mottakerne beskriver heller ikke hvilke aktiviteter/innkjøp som er gjennomført på bakgrunn av tilskuddet, kun overordnet om planene for Newtonrom fremover.

FIRST Scandinavia videreutviklet i 2010 rapporteringssystemet og laget også et evalueringssystem som de lokale Newtonrommene skulle bruke. Etter rutinen skal Newtonrommene nå årlig sende inn en rapport til FIRST Scandinavia, som igjen sender en overordnet rapport til Utdanningsdirektoratet vedlagt alle enkeltrapportene. Målet er å sikre at Newtonrommene fortsatt er i utvikling og/eller drift etter de kriteriene som FIRST Scandinavia har satt for å bli/være et Newtonrom. Årsrapportene følger en bestemt mal, og leveres inn digitalt av hvert enkelt Newtonrom. I de årlige rapportene skal det i henhold til malen oppgis:

- hvem som er prosjekteier og prosjektleder
- hvem prosjektgruppen består av
- samarbeidspartnere
- Tema, målgrupper og lokalisering

³⁰ e-post fra FIRST Scandinavia til Utdanningsdirektoratet 18.09.2012

³¹ "Rapportering på etablering av Newtonrom". Brev fra Utdanningsdirektoratet sendt til alle som fikk midler til etablering av Newtonrom i 2006. Datert 04.03.2007.

- Antall besøkende elever, lærere og skoler involvert
- Hvorvidt det samarbeides med skoleeier og om det er utarbeidet en formell avtale med skoleeier. (litt uklar indikator, kan være noe av årsaken til at det er litt ulike svar her)
- Utfordringer og løsninger rundt finansiering. Delt inn for Newtonrom i drift eller newtonrom «Under utvikling eller i piloteringsfasen».
- Samarbeid med næringslivet
- Plan for arbeidet
- System for evaluering av Newtonrom og oppsummering av resultater fra evalueringen
- Deltakelse på kompetansehevingstiltak og interne system for kompetanseheving
- Nettverksmøter
- Ansvar for Newton.no
- Oppfylgning av sertifiseringskriterier³²
- Tilbakemelding til FIRST Scandinavia om behov for støtte, hjelp og oppfølging.

Det fremgår av intervju med FIRST Scandinavia at det har vært ulik kvalitet og detaljeringsgrad i rapporteringene fra de lokale Newtonrommene. I årsrapportene fra de lokale Newtonrommene 2011 fremgår ikke budsjett eller regnskap, heller ikke overordnede tall på dette. Enkelte har valgt å skrive kvalitativ forklaring av finansieringen, men dette er ikke obligatorisk. Det fremgår heller ikke konkret hvordan eierskapet er organisert og fordelt mellom ulike aktører. Det fremgår ikke konkret hvor mye finansiering som er gitt fra ulike aktører, herunder om det er mottatt tilskudd fra Utdanningsdirektoratet via FIRST Scandinavia. Det fremgår av intervju at siden Utdanningsdirektoratet ikke lenger ga tilskudd til Newtonrom, mente FIRST Scandinavia at de ikke kunne kreve at de lokale Newtonrommene rapporterte på dette.

De årlige rapportene viser ikke når Newtonrommene ble etablert og hvor lenge de har vært funksjonelle.

FIRST Scandinavia skriver at den årlige rapporten fra de lokale Newtonrommene har som formål å sikre at rommene fortsatt er i utvikling og/eller i drift etter de kriteriene som er satt for å bli/være et Newton-rom. Ved manglende rapportering innen fristen og etter mal, sender FIRST Scandinavia påminnelse og advarsel til det lokale Newtonrommet, og dersom de likevel ikke mottar rapport, blir Newton-rommet tatt av kartet og ut av nettverket.³³

I Utdanningsdirektoratets årsrapporter fra 2006 til 2008 står det lite om hvordan midlene til Newtonrom er fordelt og brukt. I årsrapport 2006 fremgår kun dette «*Kompetansenettverkene, vitensentrene, de nasjonale sentrene og Newton rommene synes å være viktige elementer i arbeidet for å nå strategiplanens tre overordnede mål: styrke kompetansen, øke rekrutteringen og fremme positive holdninger.*» I årsrapport 2007 fremgår følgende: «*Newton-rom er eit tiltak som har fått positiv respons i lokalmiljøa. Romma har realfag-relatert utstyr for å gjere faget meir spennande for elevane. Næringslivet stiller ofte opp for å medverke til romma.*» Det blir no etablert ca. 40 slike rom. I årsrapport 2008 står ikke Newtonrom nevnt.

³² Følgende er sertifiseringskriteriene for Newtonrom: 1) benytter godkjent(e) modul(er)/moduler sendt for godkjenning 2) er forankret hos skoleeier 3) har lærere med god realfagskompetanse 4) benytter utstyr som læring aktivitet 5) er tilgjengelig for flere skoler i regionen 6) evaluerer undervisningstilbudet 7) er presentert på www.newton.no

³³ <http://newton.increo.no/rapport-til-Utdanningsdirektoratet.aspx#sthash.dNZAKWSw.dpuf>

3 Vurderinger av funn

3.1 I hvilken grad har tilskuddene lyktes med å bidra til opprettelsen av Newtonrom?

Newtonrom-konseptet har vært i kontinuerlig utvikling siden Utdanningsdirektoratet ga de første tilskuddene i 2004. Prosessene for etablering av Newtonrom har i mange tilfeller gått over flere år og de første Newtonrommene åpnet i 2007. Status for 2014 er at 20 Newtonrom er i drift, syv Newtonrom er i piloteringsfase og syv er i etableringsfase. I tillegg til dette er 12 lokale aktører i gang med forprosjekter og vurderinger om å etablere Newtonrom. De fleste Newtonrom har blitt etablert som et samarbeid mellom offentlige aktører og næringslivet, og næringslivet har særlig bidratt med tilskudd til investeringer. Det har vært en utfordring å sikre en langsiktig driftssituasjon for Newtonrom, og forankring og eierskap i kommunen eller fylkeskommunen har derfor blitt et suksesskriterium. En sentral erfaring fra etableringsprosessene har vært at det for mange har vært avgjørende å få Newtonrom inn som en egen budsjettpost i kommunens/ fylkeskommunens budsjett for å sikre langsiktig drift.

Evalueringen viser at det flere ganger er gjort omorganiseringer av tilskuddsforvaltningen fra Utdanningsdirektoratet til Newtonrom i perioden 2004-2011. Det er bare i 2006 og 2007 at lokale Newtonrom kunne søke om etableringsstøtte. Utover dette har alle midlene gått til konseptutvikling og støttesystem for utvikling av lokale Newtonrom. Tilskudd er tildelt direkte fra Utviklingsavdelingen i Utdanningsdirektoratet i 2004-2008, med unntak av 2007, da tilskuddsfordelingen ble gjort som et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, FIRST Scandinavia og RENATE-senteret. Fra 2008 har Matematikksenteret og Naturfagsenteret overtatt ansvaret for forvaltningen av prosjektstøtten. I 2011 fikk FIRST Scandinavia tildelt øremerkede midler til Newtonrom-prosjektet via statsbudsjettet.

2004-2006: Utprøving, konseptutvikling og tildeling etter uklare kriterier

Selv om satsingen på Newtonrom har vært forankret i overordnede strategier for realfag har Utdanningsdirektoratet i perioden 2004-2011 ikke hatt et tydelig mandat med klare føringer for arbeidet med etablering av Newtonrom.

FIRST Scandinavia mottok midler til støtteoppgaver og konseptutvikling direkte fra Utviklingsavdelingen i 2004-2008, og via øremerking i statsbudsjettet i 2011. Føringene for disse tilskuddene fremgår av tildelingsbrev. Det er ikke inngått samarbeidsavtale mellom Utdanningsdirektoratet og FIRST Scandinavia utover det som fremgår av tildelingsbrevene, men aktørene skal ha hatt tett dialog. FIRST Scandinavia har på eget initiativ, og i samarbeid med Utdanningsdirektoratet, etablert gode systemer, maler og rutiner for arbeidet med etablering av Newtonrom-prosjekter.

Deloitte har ikke blitt forelagt dokumentasjonen på utlysning av Newtonrom-tilskudd fra Utdanningsdirektoratet, og har derfor ikke hatt mulighet til å gjøre en vurdering av etterprøvbareheten i kriteriene for tildeling av tilskudd. Det opplyses av Utdanningsdirektoratet at formålet var å støtte gode lokale initiativ, og at en rekke initiativ ble støttet. Det ble i denne tiden også gitt midler til prosjekt som var på grensen eller utenfor Newtonrom-konseptet. I 2007 ble det utarbeidet en mal som tilskuddsmottakerne skulle bruke for rapportering om bruk av midlene, men ikke alle tilskuddsmottakerne sendte inn slike rapporter.

Etter Deloitte's vurdering var tilskuddsfordelingen i 2006 ikke tilstrekkelig målrettet. Evalueringen viser at tilskuddene i 2006 bidro til å få i gang en rekke lokale initiativ og prosesser innen realfagsatsingen. Spredningen i initiativene gjorde at FIRST Scandinavia opplevde et behov for å arbeide med tilskuddsmottakerne for å sikre at initiativene var realiserbare, og i samsvar med det man i Newtonrom-konseptet hadde definert som suksesskriterier. Deloitte kjenner ikke til at noen søkere fikk avslag i 2006. Det fremgår av evalueringen at det blant enkelte tilskuddsmottakere både var usikkerhet, og til dels motstand mot å bli definert innenfor Newtonrom-konseptet. En rekke av aktørene som mottok støtte endte opp med å ikke etablere Newtonrom, noe som også fremgår av tallene for 2014. 12 av de 15 som mottok støtte fra Utdanningsdirektoratet i 2006 kvalifiserer ikke lenger som Newtonrom.

2007-2008: Etableringsprosessene starter, FIRST Scandinavia som tilskuddsforvalter

Erfaringene fra tilskuddsfordelingen i 2006 gjorde at det i 2007 ble valgt å stramme inn tildelingskriteriene. Formålet var å hindre usikkerhet rundt hva som inngikk i konseptet, sikre levedyktige initiativ og skape et forutsigbart og enhetlig konsept for Newtonrom.

I 2007 ble det på nytt delt ut tilskudd til lokale initiativ for etablering av Newtonrom, denne gangen etter FIRST Scandinavia hadde utarbeidet tildelingskriterier og maler for søknad og rapportering. Fordelingen i 2007 ble gjort som et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, FIRST Scandinavia og RENATE-senteret. Det var utarbeidet søknadsmal, rapporteringsmal og kriteriene for å motta midler var vesentlig innskjerpet. 29 av de lokale søkerne fikk midler, og 12 fikk avslag. Det fremgår av evalueringen at fordelingen i 2007 fungerte bedre enn i 2006. Selv om en større andel av tilskuddsmottakerne fra 2007 har etablert Newtonrom som fortsatt er i drift, er det også her en rekke Newtonrom som har falt fra. 12 av Newtonrommene som mottok tilskudd i 2007 er fortsatt i drift, mens 17 ikke lenger kvalifiserer som Newtonrom.

2009-2011: Konseptet og verktøy videreutvikles, ansvaret for prosjektstøtten flyttes fra Utdanningsdirektoratet, men det øremerkes midler via statsbudsjettet

FIRST Scandinavia mottok midler til Newtonrom fra Utdanningsdirektoratet i 2008. Kort tid etter ble Utviklingsavdelingen i Utdanningsdirektoratet lagt ned, og ansvaret for tilskuddsforvaltning i forbindelse med Newtonrom-prosjektet ble overført til Matematikksenteret og Naturfagsenteret. I 2011 fikk FIRST Scandinavia likevel Newtonrom-tilskudd fra Utdanningsdirektoratet, for å koordinere aktivitetene i de lokale Newtonrommene. Midlene ble tildelt etter øremerking av midler i statsbudsjettet.

Manglende formalisering av rammene for prosjektstøtten

Evalueringen viser at de overordnede rammene for fordeling av tilskudd til Newtonrom ikke i stor nok grad har vært strukturert og målrettet, selv om det fra 2007 i større grad ble satt krav til søknader og rapportering. Prosjektstøtteordningen var særlig frem til 2006 preget av lite formalisering og manglende skriftlige rutiner for tilskuddsfordelingen. Deloitte mener også det er uheldig at Utdanningsdirektoratet i perioden 2004-2011 ikke hadde fått, eller selv utarbeidet et formelt mandat for fordelingen av tilskuddene til etablering av Newtonrom, og at det ikke var utarbeidet tydelige føringer for bruk av midlene og en langsiktig plan for tilskuddene til Newtonrom. Manglende skriftliggjøring av føringene for Newtonrom-satsingen gjør det vanskelig å vurdere om tilskuddsforvaltningen har fungert i henhold til det som var intensjonen.

Deloitte mener at ved tildeling av midler til Newtonrom burde det vært etablert mer tydelige, formelle systemer for tildeling. Det burde vært satt noen mål for satsningen og krav til hvem som kunne motta midler. Dette kunne vært viktig for å sikre at tilskuddene gikk til riktig målgruppe, var i samsvar med intensjonene med ordningen og ble anvendt i samsvar med formålet (se vedlegg). Forvaltningen av prosjektstøtten kan gjøres mer strukturert ved at det:

- formuleres målsetting for prosjektstøtten
- påses at det blir utarbeidet oppfølgingskriterier som svarer til Stortingets intensjon med bevilgningen
- utformes rapporteringsmetoder om resultater i henhold til fastsatte kriterier
- innhentes rapport om resultatene i henhold til disse kriterier.

Etter Deloitte vurdering har prosjektstøtten til Newtonrom generelt hatt for lite fokus på skriftliggjøring og tydeliggjøring av rammer og føringer for bruk av midler. Deloitte mener at Utdanningsdirektoratet i for liten grad har sikret tydelig målsetting og oppfølgingskriterier som viser at fordelingen av tilskuddene bygger opp under intensjonen med ordningen. Dette har ført til at Newtonrom-satsingen ikke har vært målrettet nok, og dette kan være en av årsakene til at en rekke av initiativene som er støttet ikke er i drift i dag. Deloitte registrerer også at det fra 2007 ble utarbeidet tydeligere system for tilskuddsforvaltningen, herunder mal for søknader og tilbakerapportering fra lokale Newtonrom. Dette ble gjort i forbindelse med at FIRST Scandinavia tok over tilskuddsforvaltningen.

Bruken av tilskuddene i hvert Newtonrom har heller ikke i stor nok grad blitt systematisk fulgt opp og dokumentert. Deloitte har ikke fått tilsendt dokumentasjon som i tilstrekkelig grad viser hvordan midlene er brukt i lokale Newtonrom-initiativ. Manglende dokumentasjon og oversikter fører til at det er vanskelig å evaluere ordningen i etterkant. Det fremgår av evalueringen at det i 2007 skulle rapporteres inn hva som er gjort i de ulike lokale Newtonrom-initiativene, men basert på

rapporteringseksemplene som er mottatt mener Deloitte at det i enda større grad kunne vært stilt krav til tilbakerapportering om hvordan tilskuddsmidlene ble brukt.

Tilskuddsmidler bidratt både til etableringer av Newtonrom og til oppbygning av støtteapparat

Deloitte gjennomgang viser at tilskuddene fra Utdanningsdirektoratet i perioden fra 2004-2011 har vært viktige for opprettelsen av Newtonrom. Selv om etableringstilskuddene i 2006 og 2007 i de fleste tilfellene har utgjort en liten andel av finansieringsbehovet, viser evalueringen at tilskuddsmidlene kan ha fungert som starthjelp og gjorde det enklere å sikre finansiering fra andre kilder.

Det er likevel verdt å merke seg at ikke alle aktørene som mottok støtte som endte opp med å etablere Newtonrom, og ikke alle Newtonrommene er i drift lengre. Dette gjelder særlig Newtonrommene som fikk støtte direkte fra Utviklingsavdelingen i Utdanningsdirektoratet i 2006. 12 av de 15 lokale aktørene som mottok støtte fra Utdanningsdirektoratet i 2006 er ikke lenger kvalifisert som Newtonrom. Dette kan ha flere årsaker, men en viktig faktor som trekkes frem i evalueringen er at prosjektstøtten i 2006 i liten grad var målrettet og med tydelige tildelingskriterier. Det ble heller ikke gitt ut generell informasjon til målgruppen. Flere av aktørene som fikk midler etter FIRST Scandinavia tok over forvaltningen av etableringstilskudd i 2007 er fortsatt i drift, men også her er det mange Newtonrom som ikke lenger er i drift i dag. 12 av Newtonrommene som mottok tilskudd i 2007 er fortsatt i drift, mens 17 er ikke lenger kvalifiserer som Newtonrom.

Evalueringen viser også at tilskuddsmidlene fra Utdanningsdirektoratet har bidratt vesentlig til oppbygningen av et nasjonalt støtteapparat for etablering og kvalitetssikring av lokale Newtonrom. Det er i prosjektperioden utarbeidet metodikk, nettverk, kurs, undervisningsopplegg, maler og manualer. FIRST Scandinavia har også bidratt som rådgiver og tilrettelegger for å sikre kontinuitet og stabil drift i de ulike Newtonrommene. FIRST Scandinavia, som har vært hovedmottaker av Newtonromtilskuddene har opplevd det som utfordrende at det ikke har vært utarbeidet en langsiktig plan, og gitt uttrykk for at finansieringssituasjonen har vært krevende og lite forutsigbar. De har også opplevd at de ikke har hatt tilstrekkelig finansiering til å dekke alle kostnadene til utviklingen av Newtonrom-konseptet.

3.2I hvilken grad har elever kunne benytte seg av Newtonrom opprettet på grunnlag av tilskuddene?

Evalueringen viser at elever i geografisk nærhet til Newtonrommene i stor grad har kunnet benytte seg av undervisningstilbudet der, og at besøkstallene for Newtonrommene er økende. Evalueringene fra brukerne av Newtonrommene har også vært positive. Til sammen har 97 342 elever fått undervisning i Newtonrom siden oppstarten av de første Newtonrommene skoleåret 2008/2009. Evalueringen viser også at Newtonrom i stor grad er benyttet av flere skoler i samme kommune, og at Newtonrom også blir benyttet av skoler i andre kommuner. Deloitte mener det er positivt at tilgjengeligheten til Newtonrom vektlegges i kvalitetskriteriene for Newtonrom.

Av kvalitetskriteriene som FIRST Scandinavia har utarbeidet for å kvalifisere som Newtonrom fremgår det at Newtonrom skal gjøres tilgjengelig for elever i kommunen og andre interesserte og det er lagt vekt på at Newtonrom både bør være «forankret hos skoleeier (kommune, fylke)» og at Newtonrom skal være «tilgjengelig for flere skoler og allmennheten».

Evalueringen viser at det nasjonalt har vært en liten geografisk spredning av Newtonrommene. Newtonrommene er etter hvert etablert i ni fylker, men 13 av 28 Newtonrom holder til i Nordland. Dette er i nærheten av kompetansesenteret FIRST Scandinavia. Det blir vist til at geografisk konsentrasjon av Newtonrom skyldes at det ble fokusert på å etablere velfungerende pilotprosjekter fremfor geografisk spredning. Evalueringen viser at det ikke er utarbeidet konkrete målsettinger for etableringen av Newtonrom, som sier noe om hvor mange Newtonrom det var ønskelig å etablere og/eller hvorvidt det var ønskelig med geografisk spredning av disse.

Vedlegg: Statlige krav til tilskuddsforvaltning

Direktoratet for Økonomiforvaltning (DFØ) peker i veileder på at tilskuddsforvaltningens generelt skal sikre:

1. At tilskuddet når frem til de riktige brukerne/tilskuddsmottakerne (korrekt målgruppe).
2. At tilskuddsmottakerne tildeles og mottar tilskuddsbeløp i samsvar med intensjoner og tildelingskriterier (korrekt tildelingsbeløp).
3. At tilskuddsmottaker anvender midlene slik de er ment og i samsvar med formålet (korrekt ressursanvendelse).³⁴

Det fremgår videre av veilederen at forvaltningen av tilskuddsordningen også må ivareta kravet til effektiv ressursbruk (kostnadseffektivitet). Det vises til at det her menes at de ressurser som går med til tilskuddsforvaltningen, ikke skal være større enn strengt tatt nødvendig for å nå målene med forvaltningen av ordningen.

Økonomiregelverket for staten inneholder bestemmelser om etablering og forvaltning av tilskuddsordninger³⁵ Det blir vist til at det er pliktig å³⁶:

- formulere målsetting for tilskuddsordningen,
- påse at det blir utarbeidet oppfølgingskriterier som svarer til Stortingets intensjon med bevilgningen
- utforme rapporteringsmetoder om resultater i henhold til fastsatte kriterier
- innhente rapport om resultatene i henhold til disse kriterier.

Videre fremgår det av Økonomireglementet at det må foretas oppfølging og kontroll tilpasset den enkelte tilskuddsordning, og gjennomføres evalueringer for å få informasjon om måloppnåelse. Tilskuddsforvalter har også et ansvar for at det etableres et organisasjonsmessig apparat med rutiner for å håndtere forvaltningen av tilskudd.^{37 38}

Det blir i Økonomireglementet understreket at det for hver tilskudds-/støtnadsordning skal utformes skriftlige regler for forvaltningen, med krav til saksbehandling, registrering av tilsagn, rutiner for utbetaling, regnskapsføring og rapportering. Dersom et departement delegerer myndighet til underordnet statlig virksomhet til å behandle søknader og til å foreta tildeling, utbetaling, oppfølging og kontroll, må det gis tildelingsbrev med presise instruksjoner på alle områder.

Direktoratet for Økonomiforvaltning har også utarbeidet en sjekklister for tilskuddsforvaltere, som skal ivareta aspekter knyttet til krav og føringer i Økonomiregelverket. De har for enkelthets skyld delt inn i tre faser

1) Kunngjøring

Målet med kunngjøringen skal være å sikre at informasjonen om tilskuddet når frem til de riktige, potensielle tilskuddsmottakerne. Kunngjøring skal foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som tilskuddsbevilgningen tar sikte på.³⁹ Herunder:

- Er tilskuddsordningen gjort kjent på en måte som muliggjør at (alle) potensielle tilskuddssøkere nås?
- Er nødvendig informasjon tilgjengeliggjort i forbindelse med kunngjøringen, slik at potensielle tilskuddssøkere kan vurdere om det er aktuelt å søke?

³⁴ http://www.dfo.no/Documents/FOA/publikasjoner/veiledere/sjekklister_tilskuddsforvaltningen_revidert_2012.pdf

³⁵ I dette begrepet inngår Reglement for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene), her omtalt samlet som Økonomiregelverket

³⁶ Finansdepartementet. Funksjonelle krav til økonomiforvaltningen i staten. Særtrykk av del I og del II (kap. 1-10). 2001.

³⁷ I den løpende administrasjonen inngår også departementets overordnede ansvar for å kontrollere at ordningen fungerer som forutsatt Det blir videre vist til at departementets ansvar her inkluderer at nødvendig regelverk og rutiner er til stede, at de er forstått og anvendes som forutsatt og vurdering av kvaliteten på den løpende forvaltningen

³⁸ hentet fra rapporten «Bruk av revisorattestasjoner i statlig tilskuddsforvaltning» fra 1998

http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/rapporter_planer/rapporter/1998/bruk-av-revisorattestasjoner-i-statlig-t/KAPITTEL-4---KONTROLL-I-TILSKUDDSFORVALT.html?id=462850

³⁹ Pkt 6.3.2

I sjekklisten blir tilskuddsforvalter oppfordret til å vurdere om der er indikasjoner på at kunngjøringen av tilskuddsordningen bør forbedres.

2) Søknadsbehandling

I veilederen til DFØ fremgår det en rekke krav til søknadsbehandlingsfasen⁴⁰, herunder at:

- Tilskuddsbrevet med eventuelle vedlegg skal beskrive formål og hva slags tiltak tilskuddet forutsettes benyttet til, tilskuddsbeløp, utbetalingsordning, eventuelle vilkår (...), krav til rapportering, kontrolltiltak, mulige reaksjonsformer
- Tilskuddsforvalter skal ha etablert tiltak for å kontrollere informasjonen som tilskuddsmottaker sender inn knyttet til beregning av tilskuddsbeløp og tildeling
- Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte, og kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordning og skal vurderes i forhold til målet med ordningen

I veilederen til DFØ fremgår det at innholdet i søknaden bør utformes slik at den er egnet for vurdering opp mot tildelingskriteriene.

3) Informasjon om måloppnåelse

Tilskuddsforvalter skal innhente rapporter fra tilskuddsmottaker som gjør det mulig å vurdere graden av måloppnåelse. Kriteriene for måloppnåelse skal være så konkret og presist utformet at det kan foretas oppfølging uten uforholdsmessig store kostnader. Følgende er et utdrag av sjekkpunktene anbefalt i DFØs veileder:

- Kriteriene skal være i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.
- Tilskuddsforvalter skal kontrollere rapporter som tilskuddsmottaker sender inn om måloppnåelsen.⁴¹
- Er det klart definert hvem som har ansvaret for kontroll og oppfølging av måloppnåelse og tilskuddsvilkår?

I kommentarene til Økonomireglementet blir det understreket at kontrollvirksomheten må dimensjoneres ut fra kostnads-/nyttedokumenter.⁴² Hensikten med tilskuddsordninger bør være å sette mottakeren i stand til å oppnå ønskede resultater på det aktuelle aktivitets- eller ansvarsområde. Det viktigste elementet i kontrollen består derfor i å vurdere rapporter om aktivitet og resultater sett i forhold til de mål som er fastsatt for tilskuddsordningen. Tilskuddsmottaker skal i tilsagnsbrev få klar beskjed om hvilke vilkår som er knyttet til bevilgningen og hvilke kontrolltiltak som kan bli iverksatt.⁴³

Det fremgår også av bevilgningsreglementet at Utdanningsdirektoratet som tilskuddsforvalter kan føre kontroll med hvordan midlene benyttes:

«§ 10 Disponering av gitte bevilgninger

Utgiftsbevilgningene skal disponeres i samsvar med § 5 og på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater.

Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene.»

Følgende går fram av Retningslinjer for forvaltning av tilskudd under statsbudsjettets kap. 225 post 74 sist revidert 2006

RAPPORTER FRA TILSKUDDSMOTTAKER

Organisasjoner som mottar tilskudd, må sende inn årsrapport og eventuelt andre dokumenter

⁴⁰ Basert på krav i Økonomiregelverket

⁴¹ Bestemmelsene pkt. 6.3.8.2

⁴² Se også http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/rapporter_planer/rapporter/1998/bruk-av-revisorattestasjoner-i-statlig-KAPITTEL-3---REGLER-OM-TILSKUDDSFORVALTN.html?id=462849

⁴³ Se også http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/rapporter_planer/rapporter/1998/bruk-av-revisorattestasjoner-i-statlig-KAPITTEL-3---REGLER-OM-TILSKUDDSFORVALTN.html?id=462849

som gir en beskrivelse av årets virksomhet.

Tilskuddsmottakere skal sende inn revisorattestert årsregnskap. Årsregnskap med tilhørende årsrapport skal foreligge senest 1. juni. I årsrapporten må organisasjonen beskrive gjennomførte aktiviteter som er i henhold til målsettingen for tilskuddsordningen. Det innsendte årsregnskapet skal bestå av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Statstilskuddet skal fremgå som egen linje i resultatregnskapet eller i note.

11. KRAV TIL ATTESTASJON FRA REVISOR

Det innsendte årsregnskap skal være revidert av registrert revisor eller statsautorisert revisor.

12. OPPFØLGINGS- OG KONTROLLRUTINER

Utdanningsdirektoratet skal utføre formalia- og rimelighetskontroll av søknader og rapporter. Videre skal direktoratet kontrollere om

- gjennomførte aktiviteter er i samsvar med målsettingen for tilskuddsordningen
- statstilskuddet er inntektsført i resultatregnskapet
- det innsendte årsregnskap er revidert av registrert revisor eller statsautorisert revisor

Gjennomført kontroll skal dokumenteres på tilfredsstillende måte. Informasjon om gjennomført kontroll og resultatet av denne rapporteres til departementet i forbindelse med Utdanningsdirektoratets rapport for tilskuddskontroll.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/no/omoss for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 200.000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

© 2015 Deloitte AS